EUROOPA PARLAMENDI KUULAMISED

VOLINIKUKANDIDAADI Rocco BUTTIGLIONE

VASTUSED KÜSIMUSTIKULE

(Õigus, vabadus ja turvalisus)

B osa – eriküsimused

Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon (LIBE)

1. Kas kohustuste võtma omaks juhised Tampere II kohta, mille Euroopa Komisjon juunis Euroopa Ülemkogule esitas, või teavitama parlamenti punktidest, mida Te ei kavatse vaidlustada või mida kavatsete muuta, esitades ka asjakohased põhjendused?

Jah. Pooldan Euroopa Komisjoni juunis esitatud uue justiits- ja siseküsimuste (JSK) mitmeaastase programmi esimesi suuniseid. Samuti olin väga huvitatud samateemalisest raporti projektist, mille just koostas teie esimees, Jean-Louis Bourlanges. Eriti tahaksin teid õnnitleda tugevalt Euroopa kodanike ja inimeste vajadustele ning õigustele orienteeritud prioriteetide esitamise viisi eest. Samuti märkisin rahuldusega, et peate vajalikuks rakendada täielikult hetkel jõus olevaid lepinguid, eriti artikli 67 lõiget 2. Pöördun üksikasjalikumalt selle küsimuse juurde tagasi kolmanda vastuse juures.

Nagu ma juba mitu korda olen öelnud, hindan ja austan tõeliselt praegust volinikku, Antonio Vitorinot, kellega mul on olnud au juba "Tampere II" arutamiseks kohtuda. Olen kindel, et ta hoiab mind täielikult kursis uue JSK mitmeaastase programmi arutelude arengutega kogu oktoobrikuu jooksul.

2. Kas kohustute kokkuleppel komisjoni teiste liikmetega kasutama kõiki praegu olemasolevaid, kehtivatel asutamislepingutel põhinevaid võimalusi demokraatliku esindatuse põhimõtte tugevdamiseks Euroopa Liidu institutsioonides?

Liidu institutsioonid peavad tegutsema nii demokraatlikult kui võimalik, mis puudutab lepingutega neile antud vastavaid rolle. Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes on esmalt vajalik, nagu alltoodud kolmandas küsimuses rõhutatud, laiendada kaasotsustamise ulatust EÜ asutamislepingu artikli 67 lõikes 2 sätestatud otsuste vastuvõtmisel.

Kas kohustute:

3. kutsuma nõukogu üles võtma hiljemalt käesoleva aasta 5. novembriks vastu otsust, mille ta oleks pidanud vastu võtma juba 1. maiks ning mis käsitleb üleminekut kaasotsustamismenetlusele EÜ asutamislepingu IV jaotises toodud meetmete, eelkõige sisserännet puudutavate meetmete osas (EÜ asutamislepingu artikkel 67 ja Nice'i lepingule lisatud 5. deklaratsioon)?

Jah. Nagu juba mainisin, jagan seisukohta, et Amsterdami ja Nice'i lepingutes sätestatud võimalusi tuleb täielikult ära kasutada nii kiiresti kui võimalik. Nõukogu peaks EÜ asutamislepingu artikli 67 lõike 2 raames võtma vastu otsuse rakendada kaasotsustamismenetlust mõnele või kõigile IV jaotises sätestatud valdkondadele, mille kohta nõukogu peab endiselt tegema ühehäälse otsuse ja mille osas parlamendiga vaid konsulteeritakse. Tsiviilõiguse valdkond, millest suurem osa on kuulunud kaasotsustamise alla alates 1. veebruarist 2003, näitab, kuidas selline otsusetegemine saab kasu kvalifitseeritud häälteenamuse tõhususest ja demokraatlikust õiguspärasusest, mis tuleneb Euroopa Parlamendist kui kaasõigusloojast.
Hiljutise Eurobaromeetri vaatluse tulemused on selged: ELi kodanikud ootavad õigusega varjupaiga, sisserände ja piiride ühispoliitika tähtaegset kehtestamist. Nice'i lepingule lisatud 5. deklaratsioonis kehtestasid liikmesriigid selge ja täpse poliitilise kohustuse tagada ülaltoodut võimaldav menetluskord.
Nõukogu peaks nüüd oma kohustusi rakendama hakkama ja mida varem, seda parem.
Usun, et Euroopa Ülemkogu 5. novembri kohtumisest võib saada selles osas pöördepunkt. Euroopa põhiseaduse lepinguga nõustumine näitas poliitilist tahet laiendada kaasotsustamist praktiliselt kõikidele õiguse, vabaduse ja turvalisusega seotud otsustele. Nüüd peavad liikmesriigid Euroopa põhiseaduse lepingu ratifitseerima. Aga novembris peaks Euroopa Ülemkogu paluma nõukogul teha jõus olevate lepingute raames kõik temast sõltuv. Selge otsus kaasotsustamise poolt näitab jagatud kohustust ühise lähenemise arendamisel ja on oluline JSK uue mitmeaastase programmi rakendamisel.

4. tunnustama Euroopa Parlamendi õigust taotleda õigusloomega seotud algatuste esitamist, eriti kui kavandatav õigusakt puudutab kaasotsustamismenetluse valdkonda kuuluvat teemat (põhiseaduse lepingu eelnõu artikkel III-234, mis asendab EÜ asutamislepingu artiklit 192)?

Vastavalt EÜ asutamislepingule võivad nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu taotleda, et Euroopa Komisjon esitaks asjakohaseid ettepanekuid (EÜ artikkel 192), isegi kui asjassepuutuv valdkond ei kuulu kaasotsustamise alla. Tavaliselt Euroopa Komisjon vastab nendele taotlustele, igal juhul peab Euroopa Komisjon vastavalt raamkokkuleppele EPga (punkt 5) andma nendele taotlustele kiire ja ammendavalt üksikasjaliku vastuse.

Euroopa Konvent arutles küsimuse üle, kellele peaks antama õigusloomega seotud algatusõigus, kuid säilitas lõpuks põhiseaduses praeguse olukorra, andes Euroopa Komisjonile algatuse ainuõiguse (artiklid 1–26) ja sätestades põhiseaduses Euroopa Komisjoni kohustuse põhjendada vastuseid EP ja nõukogu taotlustele (artiklid III-332 ja III-345). Kuna Euroopa Komisjon teostab

praegu oma kohustusi Euroopa Parlamendi poliitilise järelevalve all, näib mulle, et need praegu ja tulevikus võetavad meetmed loovad tasakaalustatud ja ühtse kogumi.

Antud kontekstis tahaksin rõhutada seoses veatu institutsioonidevahelise töö kavandamisega liidu ühtse tegevuse olulist tähtsust. Kiidan heaks asjaolu, et põhiseaduses sätestatakse selgelt institutsioonide vahel kokku lepitud ühe- ja mitmeaastase programmi põhimõte (artikli I-26 lõige 1). Minu arvates oleks tõhusam ja ühtsem võtta arvesse ja hinnata Euroopa Parlamendi soove seoses tulevaste õigusloomealgatustega pigem institutsioonidevaheliste kavandamist puudutavate arutelude kui ajutiste arutelude põhjal vastavalt artiklile III-332. Selles vaimus pean oluliseks Euroopa Parlamendi aktiivset osalemist uue mitmeaastase programmi sõnastamises vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala osas, millest saab programmi elluviimise põhitingimus.

5. arvestama Euroopa Parlamendi tagasilükkavate otsustega nii tavaliste õigusloomega seotud ettepanekute kui ka Euroopa Komisjoni nn komitoloogiamenetluse käigus vastu võetud ettepanekute kohta, muutes sellega juba praegu nõukogu otsuse nr 468/99 sisu (nagu on ette nähtud põhiseaduse lepingu projekti artikli I-35 lõikes 2)?

Tavaliste õigusloomega seotud ettepanekute osas peab Euroopa Komisjon olema võimeline hoidma oma algatusõigust ja otsustama oma ettepanekute tähtajalisuse ja sisu üle. Kui Euroopa Parlament ei ole Euroopa Komisjoni ettepanekuga nõus, sõltub parlamendist kui õigusloojast vastavate muudatusettepanekute vastuvõtmine.

Mis puudutab komitoloogiareformi, siis Euroopa Komisjon võttis oma 22. aprilli 2004. aasta muudetud ettepanekus kohustuse, tsiteerin, "võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu seisukohti ühe ja/või teise õigustloova võimuharu vastuväidete korral" kõikide üldiste rakendusmeetmete osas, mille eesmärk on põhielementide kasutuselevõtt või kaasotsustamisega vastu võetud põhiaktide muude elementide kohandamine. Kokkuleppe mittesaavutamise puhul ühe või teise õigustloova haruga on Euroopa Komisjonil võimalus võtta arvesse õigusloojate seisukohti, et seejärel kas esitada õigusakti ettepanek kaasotsustamisele, võtta vastu oma algne projekt või võtta vastu muudetud projekt, s.t võtta tagasi oma eelnõu. Kõikidel nendel juhtudel sätestab eespool toodud ettepanek, et Euroopa Komisjon teavitab õigusloojat põhjustest, mille alusel tema kui ühenduse täidesaatev institutsioon võttis vastu ühe või teise otsuse. Muudetud ettepanekut, mis sisaldab Corbetti 3. septembri 2003. aasta aruandes sõnastatud muudatusi, peab ikkagi arutama nõukogu läbirääkimistel.

Põhiseaduse artikli I-35 lõige 2 muudab õiguslikku olukorda, andes õigusloomega seotud volitused Euroopa Komisjonile, kes jääb õigusloja kontrolli alla. Sellisel juhul on õigusloja see, kes tühistab volitused ja/või blokeerib volitatud määruse vastuvõtmise.

6. <u>tegema nõukogule ettepaneku kehtestada kõikide rahvusvaheliste lepingute sõlmimise või kolmandast sambast tulenevate nn ühisseisukohtade vastuvõtmise puhul süstemaatiline konsulteerimine Euroopa Parlamendiga, arvestades asjaoluga, et selliste tekstide puhul puudub parlamentaarne kontroll riiklikul tasandil, samuti andma parlamendikomisjonile ammendavat teavet ning võtma süstemaatiliselt seisukoha liikmesriikide seadusandlike algatuste või Euroopa Liidu poolt võetud meetmete rakendamise kohta?</u>

On olemas ühenduse volitustele põhinevad rahvusvahelised kokkulepped tähtsate teemade kohta nagu tagasivõtmine, kohtute koostöö tsiviilasjade alal või justiits- ja siseküsimuste sätted üldistes assotsiatsiooni- või koostöölepingutes. Sellistel juhtudel tagaksin Euroopa Parlamendi täieliku kaasamise vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 300 sätestatud tingimustele. Mis puudutab spetsiifilisemalt kolmanda samba teemasid puudutavaid lepinguid, mis põhinevad Euroopa Liidu lepingu artiklitel 38 ja 24, siis nõukogu juhatus juhib läbirääkimisi ja Euroopa Komisjoni roll on juhtimise assisteerimine. Hetkel ei ole nõukogul mingisugust õigusaktidest tulenevat kohustust konsulteerida parlamendiga, kuid nõukogu vastav tegevus ei ole kindlasti välistatud. Pooldan väga parlamendiga konsulteerimist ja julgustan järjestikuseid nõukogu juhtkondi seda kasutama. Olen rahul, et põhiseaduse leping suurendab Euroopa Parlamendi õigusi olla sellesse valdkonda nõuetekohaselt kaasatud.

Vastavalt institutsioonidevahelisele kokkuleppele olen nõus, et on väga tähtis, et Euroopa Komisjon jätkaks Euroopa Parlamendi täielikku teavitamist liikmesriikide algatustest. Usun, et lojaalne institutsioonidevaheline koostöö – asutamislepingutes sätestatud põhimõte – peab kajastuma kohases ja kestvas teabevahetuses. Liit töötab paremini, kui kõik institutsioonid mõistavad üksteist ja saavutavad koos vastastikku kasulikke tulemusi. Loomulikult on algatusi esitavad liikmesriigid Euroopa Komisjonist paremas olukorras, et selgitada algatuste eesmärke ja kasulikkust. Mina kui volinik teeksin ettepaneku, et volinike kolleegium kiidaks heaks praeguse tegevuse, kus Euroopa Komisjon võtab süstemaatiliselt vastu ametliku seisukoha liikmesriikide õigusloomealgatuste osas. Need seisukohad tuleb esitada suuliselt nii vastavale parlamendikomisjonile kui ka täiskogu istungjärgul.

Mis puudutab rakendamist, siis esimese samba valdkondade puhul peaks järgnema tavalised ja kehtivad menetlused vastavalt liikmesriikide õigusaktidele, millega rakendatakse ühenduse poolt vastu võetud direktiive. Kolmanda samba osas kaaluksin samuti, lisaks aruannetele, mida Euroopa Komisjonilt mitmesuguste raamotsuste põhjal nõutakse, rakendamist puudutava teabe levitamise tugevdamist tulemustabeli abil – vahend, mille tahaksin säilitada uue mitmeaastase programmi raames – ning arendaksin välja kolmanda samba algatuste järeltegevuse ja vahendid tihedamaks järeltegevuseks. Sellegipoolest, oodates põhiseaduse lepingu ratifitseerimist, mis laiendab Euroopa Komisjoni tavalise järelevalvaja rolli kogu justiits- ja siseküsimustega seotud õigusloomele, pean rõhutama, et kolmanda samba vahendite rakendamist puudutav teave sõltub teabest, mille liikmesriigid teevad Euroopa Komisjonile kättesaadavaks.

7. muutma määrust nr 1049/01, et tagada a) õigusloomega seotud arutelude läbipaistvus nõukogus (nagu on ette nähtud põhiseaduse lepingu projekti artikli I-23 lõikes 5, artikli I-45 punktis 3, artikli I-49 punktis 2 ja artiklis II-42) ning b) parlamendi juurdepääs ja/või kontroll vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga tegelevate institutsioonide poolt käsitletava salastatud teabe üle (nagu see on tavaks riiklikul tasandil riikide parlamentide ja valitsuste vahel)?

Jagan täielikult Euroopa Parlamendi muret läbipaistvuse tagamise üle nõukogu õigusloomega seotud aruteludes. Kehtivate lepingusätete raames on kaks võimalust avatuse eesmärgi saavutamiseks:

- avalikkusel on määruse nr 1049/2001 alusel juurdepääs asjassepuutuvatele dokumentidele; nõukogu õigusloomega seotud dokumendid tehakse tihti otseselt kättesaadavaks nõukogu veebilehel Internetis;

- vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 207 avalikustatakse hääletustulemused, häälte selgitused ja avaldused protokollides.

Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõus astutakse edasine samm suurema avatuse suunas: artikli 49 lõikes 2 sätestatakse, et nõukogu kohtub õigusloome ettepaneku läbivaatamiseks ja heakskiitmiseks avalikkuse ees. Seda sätet hakatakse kohaldama põhiseaduse jõustumisel ja selleks ei ole vaja määruse nr 1049/2001 mistahes muudatust.
Teisalt tõstatab parlament küsimuse oma juurdepääsust teiste institutsioonide käsutuses olevale vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud konfidentsiaalsele teabele, et parlament saaks teostada efektiivset järelevalvet. Määruse nr 1049/2001 eesmärk on kehtestada põhimõtted ja piirid avalikkuse juurdepääsuõiguse kohta dokumentidele vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 255. Parlamendi eelisõigused on loomulikult suuremad kui üldise avalikkuse juurdepääsuõigused. Tahaksin meelde tuletada, et erieeskiri reguleerib juba Euroopa Komisjoni käsutuses oleva konfidentsiaalse teabe edastamist Euroopa Parlamendile; eeskiri sisaldub kahe presidendi poolt 5. juulil 2000. aastal allkirjastatud raamlepingu III lisas.

8. andma Euroopa Parlamendile ning riikide parlamentidele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala puudutava iga-aastase arutelu ajal üksikasjalikumat teavet selle rakendamisel esinevate probleemide kohta, tuues välja riikide seisukohad ja mahajäämuse, samuti probleemide võimalikud lahendused? Kas kohustute tagama Euroopa Parlamendi teavitamise G5 grupi liikmesriikide tööst või muul kujul toimuvast tihedamast koostööst, nagu on sätestatud ELi asutamislepingu artiklis 40 kuni punktini b?

Jah, mulle teeks väga suurt au osaleda vastutava volinikuna Euroopa Parlamendi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala teemalisel iga-aastasel arutelul. Usun, et aastainventuuri koosolek on oluline, võimaldades saavutatud eesmärkide, tuvastatud mittesaavutamiste ja tulevase töö prioriteetide teemalist ühisarutelu. Kavatsen kasutada neid arutelusid, et anda teile oma üksikasjalik hinnang peamistest vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kehtestamisel loendatud probleemidest ning arutada teiega võimalikke lahendusi. Sellegipoolest pean selgelt

märkima, et minu kui voliniku roll ei ole riikide seisukohtade ja mahajäämuse terviklik arvestamine. See on nõukogu roll, keda esindab iga-aastase arutelu ajal nõukogu juhatus.

Antud poliitikavaldkond on kasvamise ainulaadses faasis ja nõuab tihedat demokraatlikku kontrolli Euroopa Liidu ja riikide tasemel. Näen kuue kuu tagant koostatava tulemustabeli säilitamist kui üht vahendit antud protsessi lihtsustamiseks. Eriküsimuste arutamisel oleksin oma teenistustega samuti teie teenistuses. Seda võimalust laiendaksin meelsasti ka riikide parlamentidele.

Mis puudutab "G 5" grupi tööd, siis see on, nagu teate, selgelt mitteametlik foorum, mis minu arusaamise järgi pakub mõnele liikmesriigile võimalust aruteludeks päevakajalistel teemadel. Euroopa Komisjon ei osale nendel koosolekutel.

Loomulikult kohustun teid teavitama piiratud arvu liikmesriike hõlmavast käimasolevast tööst, mis võib tulevikus areneda suurenenud koostöö pinnal – mehhanism, mis sulandub praeguse asutamislepingu raamistikku.

Usun, et see võib osutuda kasulikuks, kui liikmesriikide vähemus ei nõustu tegevuse eesmärgiga, kuid rõhutan, et see peab toimuma asutamislepingu raames.

9. Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et tugevdada põhiõiguste tõhusama kaitsmiste nõuet, mis on ainus võimalus Euroopa ülesehitamisel vastastikuse usalduse tagamiseks liikmesriikide ja kodanike vahel? Kas kavatsete võimalikult kiiresti täpsustada Euroopa Liidu ühinemist Euroopa inimõiguste konventsiooniga?

Esiteks tahan märkida, et mulle teeks au olla vastutav Euroopa Liidu põhiõiguste ja kodakondsuse kaitsmise eest. Põhiõigused ja kodakondsus moodustavad Euroopa sotsiaalse lepingu alused. Nende austamine toetab kõike, mida ma planeerin enda kui õiguse, vabaduse ja turvalisuse eest vastutava voliniku volituste jooksul.

Liit on rajatud vabaduse, demokraatia, inimõiguste austamise, põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtetele. Annan endast parima, et hoida meie kodanikke oma õigustega kursis. Jätkaksin põhiõiguste harta edendamist, mis on Euroopa Liidu kodanike ja elanike isiku-, kodaniku-, poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi kehtestav alustekst. Praegune Euroopa Komisjon esitas teatise Euroopa Liidu lepingu artikli 7 kohta. Toetan seda teatist ja selle keskendumist põhiõiguste rikkumise ennetamisele teabe, hariduse ja koostöö abil. Toetan institutsioonidevahelise dialoogi sulandamist sellesse raamistikku.

Näen liidu ühinemist inimõiguste Euroopa konventsiooniga (ECHR) kui põhiseaduse lepingusse harta lisamise tagajärge, millel on õiguslikult siduv mõju, ja kui Euroopa Liidu põhiõiguste kaitsmise tõhusa kohustuse olulist elementi. On aeg hakata rajama juba minevikus tehtud tööle. Olgugi et liidu ECHRiga liitumise lepingu allkirjastamise eeltingimuseks on põhiseaduse lepingu jõustumine, teeksin ettepaneku, et Euroopa Komisjon saavutaks nii kiiresti kui võimalik kokkuleppe Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, ja et tehtaks kõik vajalik niisuguse lepinguni viiva protsessi kiirendamiseks.

10. <u>Milline on Teie tegevuskava inimõiguste austamise edendamiseks Euroopa Liidus? Kas tagate vajalike ressursside ja vahendite eraldamise, mis soodustaksid alalist arutelu ja teabevahetust riikide ja Euroopa õigusloomeinstitutsioonide, samuti Euroopa kohtu ja liikmesriikide konstitutsioonikohtute vahel, et vahetada kogemusi ja määratleda põhiõiguste normid Euroopa Liidu tasandil?</u>

Otsus suurendada Euroopa Rassismi ja Ksenofoobia Järelevalvekeskuse volitusi, et luua põhiõiguste asutus, on minu arvates loogiline tagajärg põhiõiguste küsimuse kasvavale tähtsusele Euroopa Liidus. Olen õnnelik, et praegune Euroopa Komisjon on algatamas konsultatsiooni Euroopa Parlamendi ja tsiviilühiskonnaga, et valmistada ette oma ettepanek asutuse loomise kohta. Võtaksin sellealase töö edasiarendamise osas oma kohustuseks väljendatud vaadetega arvestamise. Asutusel oleks tõelise põhiõiguste kultuuri arendamisel Euroopas võtmeroll.

Samuti teeksin volinike kolleegiumile ettepaneku kõikide õigusloome ettepanekute sisekontrolli tehniliseks hoolduseks ja tugevdamiseks mõju hindamise abil, et tagada ettepanekute vastavus põhiõiguste hartale.

Usun, et teabe ja parimate kasutusviiside jagamine liikmesriikide vahel on väga oluline, kui tahame kaasa aidata ja edendada dialoogi õiguste teemadel. Võtaksin endale kohustuse edendada seda võrgustikku ja oleksin valmis aitama seda lihtsustada valdkondades nagu dialoog Euroopa taseme kohtute ja liikmesriikide põhiseaduslike kohtute vahel.

Mis puudutab teabevahetust riikide ja Euroopa Parlamendi liikmete vahel, siis toetan isiklikult meetmeid, mis on sätestatud Amsterdami lepingule lisatud protokollis riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus. Tervitan väga kõiki Euroasjade komisjonide konverentsi õigusloomega seotud tegevust puudutavaid panuseid õigusel, vabadusel ja turvalisusel rajanevasse alasse ning põhiõigustesse. Minu arvates on demokraatlik järelevalve väga oluline ja ma rõhutaksin riikide parlamentide rolli lähimuspõhimõtte austamise tagamisel vastavalt õigusloome ettepanekutele antud valdkonnas, mille jaoks põhiseaduse lepingus sätestatakse tugevdatud mehhanism.

11. <u>Kas nõustute, et vaba ja pluralistlik meedia on sõna- ja teabevabaduse täieliku austamise vältimatu eeldus? Kas nõustute, et ELil on poliitiline, moraalne ja juriidiline kohustus tagada, et tema pädevusvaldkondades austataks ELi kodanike õigust vabale ja pluralistlikule meediale?</u>

Jah, loomulikult! Selle demokraatiat pooldava seisukohavõtuga saan ainult nõustuda: vaba ja pluralistlik meedia on tõesti sõna- ja teabevabaduse täieliku austamise vältimatu eeldus. Olen täielikult teadlik vastava komisjoni selle aasta alguses tehtud väärtuslikust tööst, mille eesmärk on põhjalikult mõõta mõnes liikmesriigis valitsevat olukorda ja uurida edusammude ulatust. Liidul ja eriti Euroopa Komisjonil on kohustus tagada oma volituste piires ELi kodanike õiguste austamine. Nagu teate, nõutakse õiguste austamist põhiõiguste harta artikli 11 lõikes 2. Seetõttu, olgugi et meedia ei kuulu minu volituste alla, edendaksin ELi kodanike sellealaste õiguste kaitse kõrget taset.

12. Kas nõustute, et Euroopa tasandil tuleks vastu võtta õigusaktid, millega igasuguse huvide konflikti vältimiseks keelatakse poliitikategelastel või kandidaatidel meedias suurte majanduslike huvide omamine? Kas esitaksite ettepanekuid, mille eesmärk on tagada, et valitsusliikmetel ei oleks oma majanduslikke huve meedias võimalik kasutada poliitilistel eesmärkidel?

See küsimus tõstatab teise tähtsa teema, millele keskenduti vastava komisjoni eelmise aasta mais vastu võetud raportis. Kõik poliitilised osapooled, nii erakonnad kui ka üksikkandidaadid, peavad järgima vabaduse ja demokraatia põhimõtteid ning austama inimõigusi ja põhivabadusi. Kolleegiumi liikmena toetaksin Euroopa Komisjoni volituste piires võimalike meetmete arvestamist, et ennetada mistahes huvide konflikti. Usun, et poliitiliste esindajate majanduslikke huvisid puudutava läbipaistvuse suurendamine, sealhulgas omand või huvid meedias, on oluline samm.

13. Kas kavatsete esitada põhiõiguste austamise eesmärgil võitlust rassismi, antisemitismi ja diskrimineerimisega käsitleva Euroopa tasandi õigusakti ettepaneku? Kuidas soovitate komisjonil võidelda diskrimineerimisega ning edendada vähemuste kaitset, eriti mis puudutab romisid (mustlasi), keda pärast 1. mail toimunud laienemist on ELi kodanike seas 9,5 miljonit? Kas teete keskpika strateegia ettepaneku, mille eesmärk on koordineerida romide inimõiguste kaitsmisega seotud programme ja poliitikat? Kas pooldate "romide sekretariaadi" loomist Euroopa Komisjoni juurde?

Nagu teate, on viimastel aastatel Amsterdami lepingu artikli 13 raames tehtud edusamme seoses kahe diskrimineerimisvastase direktiivi vastuvõtmisega. Selles valguses julgustaksin volinike kolleegiumi tagama, et ühenduse seadustikuga tagatud uusi õigusi rakendataks ja tugevdataks tõhusalt kogu ELis. Rikkumismenetlused liikmesriikide suhtes, kes ei ole antud direktiive täielikult üle võtnud, toimivad nüüd hästi. Usun, et peaks jätkama 100 miljoni euro suurust tegevusprogrammi, mis kordab kaht direktiivi. Kindlasti aitab tegevusprogramm parandada rassismi ja teiste diskrimineerimisvormide mõistmist.

Minu arvates mängib "võrdõiguslikkuse eriüksuste" rajamine igas liikmesriigis tähtsat rolli, aidates kodanikel oma õigusi nõuda. Samuti tahaksin näha viieaastase teabekampaania "Erinevuse poolt – diskrimineerimise vastu" jätkumist.

Veelgi enam, praegune Euroopa Komisjon on juba esitanud rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise raamotsuse ettepaneku. Saan aru, et eesmärgil on kaks tahku: esiteks, tagada rassismi ja ksenofoobia karistamine kõikides liikmesriikides tõhusa, proportsionaalse ja hoiatava kriminaalkaristusega, mis võib tuua endaga kaasa sellise käitumise lõpetamise, ja teiseks, parandada ja julgustada õigusalast koostööd, kaotades võimalikud takistused. Nüüd on vaja, et nõukogu võtaks antud instrumendi vastu nii ruttu kui võimalik.

Üks teema, mida ma eriti hästi teadvustan, on vajadus algatada ELi laienemisele järgnev tegevus vähemuste integreerimise kaitseks ja edendamiseks. See puudutab eriti romisid, kes kollektiivselt moodustavad laienenud liidu suurima etnilise vähemuse. Julgustaksin volinike kolleegiumi tagama, et kõik asjassepuutuvad ELi poliitilised ja rahalised vahendid töötaksid ühtselt ja tulemuslikult koos.

Olen teadlik, et praegune Euroopa Komisjon astub juba samme, et luua ühisem lähenemine romide probleemidega võitlemiseks algatatud tegevusele ja rahastamisvahenditele. Samuti peaksime minu arvates jätkama heade tavade näidete koondamist (EQUAL, ESF, PHARE jne), mida võib edaspidi levitada teistesse romide elanikkonnaga liikmesriikidesse. Me ei pruugi olla võimelised leidma lahendust kõikidele probleemidele, kuid garanteerin teile, et julgustaksin uut Euroopa Komisjoni tegema kõik temast oleneva, samuti seoses romide küsimusega. Mainiksin näiteks hariduse küsimust, mis on olulise tähtsusega.

14. Kas Euroopa Komisjon peaks püüdma saavutada kokkulepet rände- ja varjupaigapoliitika õigusliku raamistiku osaks oleva kahe täiendava õigusakti suhtes, milleks on direktiiv põgenike ja täiendava kaitse kasutajate pikaajalise residendi seisundi kohta ning direktiiv tagasisaatmise miinimumnõuete kohta? Kuidas kavatsete käivitada edasise töö ühise varjupaigamenetluse ja ühetaolise varjupaiga kasutaja seisundi loomise osas, mida näeb ette uus põhiseaduse leping (artikli III-167 punkt 2)?

Jah, usun, et on tähtis laiendada ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika õiguslikku raamistikku direktiiviga põgenike ja täiendava kaitse kasutajate pikaajalise residendi seisundi kohta ning direktiiviga tagasisaatmise miinimumnõuete kohta. Euroopa Komisjon valmistab praegu liikmesriikidega konsulteerides ette direktiivide eelnõusid nendes valdkondades ja mina kavatsen esitada need ettepanekud nõukogule ja parlamendile 2005. aasta alguses.

Nagu ma juba kolmanda küsimuse vastuses rõhutasin, loodan, et mõlemad ettepanekud võetakse vastu kaasotsustamismenetlusega. Mis puudutab ettepanekut tagasisaatmise kohta, siis nõuab see eeltingimusena, et nõukogu otsustaks kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 67 lõikega 2 nõukogule pandud kohustusega ja Nice'i lepingule lisatud 5. deklaratsiooniga minna üle kaasotsustamisele artikli 63 punktis 3b sätestatud juhtumite puhul (ebaseaduslik sisseränne).

Käesoleva aasta juulis avaldas Euroopa Komisjon teatise üksikmenetluse kohta, mis rõhutab üldisemalt, kuidas saab tööd edasi viia ühise varjupaigamenetluse ja ühtse põgenikuseisundi kehtestamise suunas. Eelkõige rõhutab teatis ettevalmistava faasi vajadust, mis toetub ühise Euroopa varjupaigasüsteemi esimese faasi läbirääkimistest ja rakendamisest õpitule ja määratleb need elemendid kui õigusloomele sobivad. Samaaegselt määratleb selline lähenemine elemendid, mille puhul võib ühtlustamise saavutada ilma õigusaktideta, kuid mille puhul näib kohasem praktiliste küsimuste alane suurendatud halduskoostöö liikmesriikide vahel. Pean antud lähenemist ettevaatlikuks, tundlikuks ja poliitiliselt teostatavaks ning kavatsen selle seega heaks kiita.

15. Rääkides partnerluspoliitika väljatöötamisest põgenike ja sisserändajate päritoluriikidega, milline on Teie seisukoht Itaalia ja Saksamaa ühisalgatuse suhtes avada varjupaigataotluste läbivaatamiseks sisserändajate vastuvõtukeskused väljaspool ELi territooriumi?

Esiteks ei tohiks võtta sisserändepoliitikat kui isoleeritud algatust, vaid kui Euroopa Liidu üldpoliitika osa. Seda mõtet tuleks arendada meie tulevastes aruteludes.

Laeva "Cap Anamur" ümber toimuvad sündmused on mõjutanud tugevasti rändeliikumiste, sealhulgas sunnitud rände juhtimise uute lähenemiste teemalist arutelu. Antud juhtum rõhutab, et surve, mis sunnib inimesi ELi tööd ja/või kaitset otsima tulema, on jätkuv reaalsus ja et EL peab arendama välja selge, usaldusväärse ja tugeva vastuse sellele erilisele küsimusele. Peame leidma tugeva alternatiivi smugeldajate ebaseaduslikule ja ohtlikule tegevusele, mis seab ohtu nii õigusest tulenevalt rahvusvahelist kaitset vajavad inimesed kui ka paremat elu otsivad rändajad, kes üritavad siseneda liikmesriikidesse. On selge, et seda saab teha vaid täielikus koostöös lähte- ja läbisõiduriikidega. Itaalia ja Saksamaa on näidanud tõelist otsustavust nende küsimuste osas ja on teinud konkreetseid soovitusi. Nende ideed kujutavad endast väärtuslikku lisa kestvale arutelule ELis ja ma ootan väga nende edasisi arenguid, samuti arutelusid nõukogus ja Euroopa Parlamendis ülaltoodud riikide ettepanekute kasu ja teostatavuse teemal.

Need ideed peaksid olema võrdväärsed ja täiendama seni Euroopa Komisjoni poolt väljatöötatud kaht jälituspoliitikat. Antud ettepanekud nõuavad esmalt ühise Euroopa varjupaigasüsteemi (CEAS) loomist, mis tagab ELis kaitse nendele, kes seda tõeliselt vajavad, pakkudes samal ajal liikmesriikidele tõhusaid vahendeid, et tegeleda varjupaiga kanali vale kasutamisega inimeste poolt, kes otsivad paremat elu, kuid ei soovi mingisugust kaitset. CEAS põhineb eeldusel, et ühispoliitika peaks vähendama õigustamatut teisejärgulist liikumist ja muutma liikmesriigid võimeliseks tegelema varjupaiga otsimise tagajärgedega ELis solidaarsuse ning koormuse jagamise vaimus. ELi varjupaigapoliitika sisemist ulatust täiendab tasakaalustatud lähenemine Euroopa Komisjoni 2004. aasta juunis vastu võetud teatises "Paranenud juurdepääs kestvatele lahendustele", milles kehtestatakse ELi roll rahvusvahelise kaitserežiimi parandamises täieliku koostöö abil piirkonna riikidega. Antud lähenemine põhineb rahvusvahelist kaitset nõudvate isikute juurdepääsu paremal juhtimisel liikmesriikide territooriumile ning lähtepiirkondade kaitsevõime suurendamisel, et põgenikel oleks kiire ja vastavalt vajadustele võimalikult vahetu juurdepääs tõhusale kaitsele, mis vähendab ebaseaduslike teisejärguliste liikumiste vajadust.

Kahe nimetatud liikmesriigi poolt esiplaanile seatud algsed ideed on suunatud viimaste läbisõiduriikide eriolukorrale, kus rändajad ja põgenikud peatuvad enne ELi sisenemist. Nende riikide eriolukord ja nende ees seisvad keerukad probleemid nõuavad erilist lähenemist eespool väljatoodud kahetahulise lähenemise raames. ELi eesmärk peaks olema turvalised kolmandad maad, nagu on ka välja toodud peagi ametlikult vastuvõetavas nõukogu direktiivis varjupaigamenetluse kohta. Meie esimene eesmärk peaks olema humanitaarvajadustega tegelemine ja Vahemere "surnuaiaks" muutumise vältimine. Teiste seas peaks neile, kes on kaitset vajavas olukorras ja kellel ei ole mingisugust integreerumisvõimalust oma riiki, pakkuma tugevat, õiguslikku ja turvalist alternatiivi smugeldamisele, pakkudes ELile ümberasumise skeeme. Need poliitikad peavad olema üheaegselt võimelised tegelema transiitrahvaste rändava segaiseloomuga nendes riikides ja lihtsustama teabe jagamist reaalsete rändevõimaluste kohta ELi. Tegevusplaanid, mis kinnitatakse selle aasta lõpus Euroopa naabruspoliitika raames ELi ja mitmete Põhja-Aafrika riikide vahel, loovad olulise raamistiku sellealase poliitilise dialoogi edendamiseks ja sillutavad teed konkreetse koostöö ja tugevdatud assisteerimise suunas.

Mistahes uute lähenemiste puhul peab sellegipoolest järgima rida põhimõtteid – eriti liikmesriikide õigusest tulenevate rahvusvaheliste kohustuste täielik järgimine, sealhulgas 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni täielik ja kõikehõlmav kohaldamine, mittetagasipöördumise põhimõte ning inimõiguste ja põhivabaduste Euroopa konventsioon. Pigem peaks mistahes uus lähenemine tulenema tõelisest koormuse jagamise süsteemist nii ELis kui ka vastuvõtvates kolmandates riikides, kui koormuse lükkamisest nendele riikidele. Niisugused süsteemid peaksid seetõttu põhinema täielikule lähte-, transiit-, esimese varjupaiga ja sihtriikide vahelisele partnerlusele. Lõpetuseks ja mis kõige olulisem, peaks mistahes uus lähenemine olema

täienduseks ja mitte aseaineks ühisele Euroopa varjupaigasüsteemile ja isikute õigusele ELi liikmesriikides individuaalselt ja spontaanselt varjupaika otsida.

16. Kuidas kavatsete arendada algatusi legaalse rände ja legaalsete sisserändajate integreerimise toetuseks, pidades silmas, et rände legaalsed kanalid võivad leevendada survet varjupaigasüsteemile, nii et seda saaksid kasutada inimesed, kes tõeliselt vajavad rahvusvahelist kaitset? Kas kohustute arendama, vajadusel Euroopa kvootide kehtestamise teel, legaalset sisserännet, tagades samas sisserändajate integratsiooni, nagu seda näeb ette uus, põhiseaduse lepinguga kehtestatud õiguslik alus (artikli III-168 punkt 4)?

Usun, et on väga oluline täita lõhe ELi legaalset sisserännet puudutavas õigusloomes, kehtestades ühine raamistik rändava tööjõu vastuvõtmiseks. Uues põhiseaduse lepingus säilitatakse liikmesriikide õigus määrata kindlaks vastuvõetavate kolmandate maade kodanike hulk ja mistahes ettepanek Euroopa kvoodi kohta oleks seega välistatud. Rõhutaksin siiski, et hiljutine Euroopa Komisjoni uuring legaalse ja illegaalse rände omavaheliste seoste kohta näitab, et riiklikke kvoote saab kasutada koos teiste meetmetega, et parandada rändevoolude juhtimist.

Usun tugevalt, et ELi algatustega legaalse rände osas peab kaasnema tugev integratsioonipoliitika. Vastuvõtu- ja integratsioonipoliitikad on lahutamatud ning peavad üksteist tugevdama. Liikmesriigid saavad õppida üksteise kogemustest selles valdkonnas ja Euroopa Komisjon teeb nendega väga tihedat koostööd, et parandada teabe ja parima tegutsemisviisi vahetamist. Uue põhiseaduse lepingu kõrval peaks riikide integratsioonipoliitika arenema Euroopa raamistikus ja olen seega rahul, et Holland kui eesistujamaa töötab Euroopa Komisjoni toetusel integratsiooni ühiste põhimõtete sõnastamise kallal.

Jätkaksin ka võrgustike toetamist ja lihtsustamist kõikide integratsiooni valdkonna sidusrühmade vahel ning parima tegutsemisviisi vahetamise edendamist liikmesriikide vahel. Kavatsen erilise prioriteedi teha sisserändajate osalemise suurendamisest tööturul, integratsioonialase koolituse edendamisest, Euroopa linnade rahvaste suureneva erinevusega tegelemisest ja dialoogi arendamisest rändeorganisatsioonidega.

Loomulikult on kõik see võimalik vaid juhul, kui uutes finantsperspektiivides alates 2007. aastast kehtestatakse vajalikult praktilised vahendid.

17. Arvestades ühislende käsitleva Itaalia algatuse tagasilükkamist Euroopa Parlamendi poolt, kas toetate ettepanekut, mis puudutab ettevalmistavat tegevust tagasisaatmise rahastamiseks, st rahastamist ilma õigusliku aluseta?

Rahaline solidaarsusmehhanism tagasisaatmispoliitika täielikuks toetamiseks on kooskõlas rändepoliitika ühtse, laiaulatusliku ja tasakaalustatud lähenemisega ja tagab legaalse sisserände poliitika usaldusväärsuse. Jätkaksin selle poliitikasuuna kaitsmist koos praeguse Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud poliitikaga ning arendaksin seda koostöös nõukogu ja Euroopa Parlamendiga ning loomulikult asjassepuutuvate kolmandate maadega. Euroopa Komisjoni

ettepanek ettevalmistustegevuseks 2005. ja 2006. aastal (eelarvega 15 miljonit eurot igal aastal), et toetada ühist tagasisaatmispoliitikat eriprogrammide rahastamise abil, kujutab endast ühenduse erilise finantsinstrumendi arendamise esimest sammu. Sellise instrumendi ideed toetati Euroopa Ülemkogu Thessaloniki ja Brüsseli kohtumistel, kus paluti Euroopa Komisjonilt sellealaseid algatusi.

Antud instrument vajab loomulikult püsivat õiguslikku alust ja instrument tuleks uute finantsperspektiivide raames integreerida alates 2007. aastast õiguse, vabaduse ja turvalisuse raamprogrammidesse. Olemasoleva ettevalmistustegevuse eesmärk on paremini ette valmistada ja hinnata nimetatud püsiva instrumendi sisu ning menetlus- ja finantsmehhanisme, samuti arendada vastastikust täiendavust teiste instrumentidega nagu *Aeneas*-koostööprogramm kolmandate maadega. Tean, et taoline ettevalmistustegevus on lõppkokkuvõttes väga tähtis, kuid sellegipoolest on minu meelest üsna vajalik võtta arvesse probleemi keerukust.

Integreeritud tagasisaatmisprogrammid peavad tegelema protsessi erinevate staadiumidega, et tagada tagasisaatmise püsivus. Arvan, et antud programmid peaksid katma nii vabatahtlikud kui sunnitud tagasisaatmised. Tahaksin rõhutada, et antud algatus toetab ELi õigusloomet, samuti teeksin ettepaneku tagasisaatmise ühiste standardite direktiivieelnõu esitamiseks Euroopa Komisjoni poolt 2005. aasta alguses. Taas kord on tegemist valdkonnaga, kus näen selget vajadust varajaseks üleminekuks kaasotsustamisele EÜ asutamislepingu artikli 67 lõiget 2 kohaldades.

18. Kuidas kavatsete tagada, et rände- ja varjupaigaalastes partnerlussuhetes kolmandate maadega arvestataks piisavalt põgenike ja teiste rahvusvahelist kaitset vajavate isikute õiguste austamise vajadust, sh nende isikute päritoluriikides inimõiguste olukorra parandamise kaudu ning arendades tõhusa kaitse tagamise suutlikkust esmasel varjupaigamaal? Milliseid ettepanekuid kavatsete teha ümberasumisvõimaluste edendamiseks Euroopas?

Inimõiguste edendamine ja demokraatia konsolideerimine on ELi välispoliitika võtmeeesmärgid. Seetõttu kehtestab EL tervikliku varjupaiga ja rände välispoliitika. Ülaltoodud poliitika tähtsuse edasise edendamise osas sõnastati demokraatlike, õigusriigi, samuti vähemuste õiguste ja põhivabaduste demokraatlike põhimõtete järgimine kui oluline element *AENEAS*-programmis, mis võeti vastu 2004. aasta märtsis ja mis võimaldab kolmandate maade abistamist rände ja varjupaiga valdkonnas.

Täpsemalt varjupaiga osas toetan Euroopa Komisjoni 2004. aasta juuni teatises "Juurdepääsu parandamine kestvatele lahendustele" võetud tasakaalustatud lähenemist, mis rõhutab ELi rolli rahvusvahelise kaitse režiimi ja piirkonnas asuvate riikidega täieliku partnerluse parandamise osas. Antud lähenemine põhineb ühelt poolt liikmesriikide territooriumil asuvate rahvusvahelist kaitset nõudvate isikute juurdepääsu paremal teostamisel ja teiselt poolt lähtepiirkondade kaitsesuutlikkuse suurendamisel eesmärgiga lihtsustada põgenike juurdepääsu efektiivsele kaitsele nii kiiresti ja nii vahetult kui nende vajadustest lähtuvalt võimalik, aidates seega vähendada illegaalseid teisejärgulisi liikumisi.

Jagan teatises sõnastatud vaatenurka, et parim edasine tee on luua ELi piirkondliku kaitse programmid koos meetmetega, mis võimaldavad suurendada asjassepuutuva piirkonna kaitset. Eesmärk on leida viise, mille abil EL saaks parandada ja lõpuks isegi lahendada pikaajalisi

põgenike probleeme. Antud programmid on praktilised, operatiivsed ja nende eesmärk on muudatuste läbiviimine tavainimeste osas. Praegune Euroopa Komisjon on märkinud, et näeks vajadust tihedas koostöös ÜRO Pagulaste Ülemkomissariga (UNHCR) ja konsultatsioonis nõukoguga koostada ELi piirkondliku kaitse pilootprogramm seoses Euroopa Komisjoni poolt tuvastatud põgenike olukorraga koos tegevusplaaniga 2005. aasta juuliks ning ELi täieliku piirkondliku kaitse programmiga 2005. aasta detsembriks. Kavatsen selle tööplaaniga liituda. 2004. aasta juuni teatises tehakse samuti ettepanek, et ELi laiaulatuslik ümberasumise skeem peaks mängima tähtsat rolli ELi piirkondliku kaitse programmides. Selline paindlik ja olukorrast sõltuv skeem võib sobiva kohaldamise puhul aidata tagada rahvusvahelist kaitset vajavate isikute korrapärasemat ja paremini juhitud sisenemist ELi. Praegune Euroopa Komisjon on rõhutanud vajadust teha ettepanek antud skeemi osas 2005. aasta juuliks ja ma toetan seda eesmärki täielikult.

19. ***Milliseid samme kavatsete astuda selleks, et muuta prioriteetseks liikmesriikide kohustuste täitmise kontrollimine praeguseks kokku lepitud ühenduse varjupaigaalaste õigusaktide rakendamise osas? Kas kavatsete komisjoni pädevuse raames astuda proaktiivseid samme, k.a vajadusel kohtu poole pöördumine, nende liikmesriikide suhtes, kes ei täida korrektselt oma kohustusi ühenduse direktiivide ülevõtmisel ja rakendamisel? Kui kontrollimisel ilmnevad põgenike kaitset ja varjupaigapoliitikat käsitlevas ühenduse praeguses õiguslikus raamistikus puudused ja lüngad, kas kavatsete nende lünkade täitmiseks kasutada komisjoni õigust esitada muudatus- või uute õigusaktide ettepanekuid?***

Omistan väga suurt tähtsust liikmesriikide rakendusmeetmete järelevalvele sisserände ja varjupaiga valdkonnas. Arvan, et suurendatud läbipaistvus on vajalik. Sel eesmärgil kavatsen kasutada kaht erinevat lähenemist.

Esimene on tõeliselt proaktiivne lähenemine. Euroopa Komisjon korraldaks ja juhataks rida koosolekuid – kontaktkomisjonid – liikmesriikide ekspertidega, kes aitaksid neil õigusakte korrektselt rakendada ja tegeleda tõlgenduslike küsimustega, kui need peaksid esile kerkima. Igale põhilisele õiguslikule instrumendile kontaktkomisjoni loomine annaks liikmesriikidele ja Euroopa Komisjonile struktuurilise aluse rakendusprobleemide praktiliste lahenduste arutamiseks. Nimetatud lähenemist kantakse võimalikult palju üle assisteerivatele liikmesriikidele ühenduse seadustiku rakendamisel ja kohaldamisel. Nimetatud komisjonid kohtuksid seega regulaarselt enne rakendustähtaja möödumist, samuti pärast, et arutada tõlgendusprobleeme ja koordineeritumat lähenemist.

Teiseks tagaksin ELi õigusaktide ülevõtmise põhjaliku järelevalve sisserände ja varjupaiga valdkonnas Euroopa Komisjoni kui asutamislepingu järelevalvaja poolt. Sellega järgitakse eelnevalt kehtestatud menetlusi ELi õiguslike instrumentide korrektseks rakendamiseks. Kui antud protsess paljastab liikmesriikide tõsiseid rikkumisi, ei kahtleks ma teha ettepanekut, et Euroopa Komisjon annaks juhtumi Euroopa Kohtusse. Arvan, et praegusel Euroopa Komisjonil oli õigus, kui ta otsustas sellel suvel anda 14 sisserände ja varjupaiga direktiivide mitteülevõtmise juhtumit liikmesriikide poolt Euroopa Kohtusse.

Samuti saan teile veel kinnitada, et seal, kus järelevalve paljastab tõsiseid nõuetele mittevastavusi ja lõhesid artikli 63 alusel vastu võetud miinimumstandardite õigusloome puhul, kasutaksin Euroopa Komisjoni muudatusettepanekute algatusõigust.

20. Milliseid meetmeid näete ette Euroopa Liidu ühise välispiiri tugevdamiseks? Millisena näete piirikontrolliameti rolli kujunemist ja millised on Teie vaated nii mere- kui lennuliikluse piirikontrolliga tegelevate asutuste võimaliku tulevase rolli osas?

Arvan, et piirikontrolliamet peaks olema Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiride tõeliselt integreeritud haldamise nurgakivi ja tahaksin rõhutada, et piirikontrolliamet ise on vahend, mis on loodud solidaarsuse parandamiseks ja tugevdamiseks liikmesriikide ning ühenduse vahel tähtsate ülesannete osas. Selles kontekstis arvan loomulikult, et oleks kasulik, kui piirikontrolliamet arendaks koostööd riikide turva- ja tollikontrollide eest vastutavate võimudega. Mis puudutab nii mere- kui õhuliikluse piiride haldusasutuste võimalikku tulevikurolli, siis rõhutaksin, et piirikontrolliametil on volitused kõikide välispiiride osas. Piirikontrolliamet loob rea maa-, õhu- ja merepiiride eest vastutavaid eriharusid, mis on *inter alia* vastutavad operatiivse tegevuse rakendamise eest. Seega ei ole mingit vajadust rajada rohkem spetsiifiliselt mere- ja õhupiiridega tegelevaid asutusi.

Euroopa Komisjon astub hetkel vajalikke samme, et valmistada ette piirikontrolliameti rakendusfaasi, mille tegevus peaks algama 2005. aastaga. Sellest hoolimata kujunevad kaks esimest aastat kuni järgmiste finantsperspektiivide jõustumiseni 2007. aastal piirikontrolliameti "ülessoendusperioodiks", mida tuleks kasutada, et avastada uusi viise välispiiride haldamise alase koostöö parandamiseks ja Euroopa Liidus ebaseaduslikult viibivate kolmandate maade kodanike tagasisaatmiseks. Uute finantsperspektiivide jõustumine alates 2007. aastast peaks samuti märkima suurema solidaarsuse ja ühenduse tasemel toimuva välispiiride haldamise alase koormuse jagamise arendamise uut faasi. Selles kontekstis peaks suunama osa õiguse, vabaduse ja turvalisuse suurendatud finantsvahenditest piirikontrolliameti tegevuse suutlikkuse ja intensiivistamise arendamise suunas, et kõik liikmesriigid saaksid sellest vastastikust kasu. Tulevikuperspektiivis peaks vaatama piirikontrolliameti võimalikke uusi ülesandeid (nt Schengeni hinnangute elluviimine ja laiaulatuslike IT-süsteemide haldamine). Tegelikult tehakse 14. juuli 2004. aasta teatises finantsperspektiivide kohta 2007.–2013. aastaks selgeks, et vaadatakse läbi piirikontrolliameti kasutamine piirihaldamise eest vastutavate võtmeasutuste omavahelise koostöö tagamise koordineerimispunktina.

21. Kuidas kavatseb komisjon teha koostööd liikmesriikide ja terrorismivastase võitluse koordinaatoriga, et tagada ELi poolt juba lubatud sammude elluviimine; milliseid meetmeid kavatseb komisjon kasutusele võtta, et tagada komisjoni tõhus töö liimesriikide vahelise, samuti ELi ja kolmandate maade, eelkõige ELi ja USA vahelise koostöö kindlustamiseks? Kas komisjon kavatseb arvestada terrorismiga seotud probleeme kõikides oma poliitikates ning töötada välja ühtse lähenemise selle küsimusega tegelemiseks nii sise- kui välisvaatekohast lähtudes? Milliseid meetmeid näete ette terrorismiohvrite abistamiseks?

Teeksin ettepaneku, et Euroopa Komisjon jätkaks aktiivset panustamist nõukogu töösse, tehes tihedat koostööd nõukogu peasekretäri/ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja terrorismivastase võitluse koordinaatoriga. Erilist tähelepanu peaks osutama terrorismivastase võitluse tegevusplaanis kehtestatud meetmete rakendamisele (milles sõnastatakse rohkem kui 100 tegevust), asetades erilist rõhku terrorismi finantseerimisele, selle tagajärgedega tegelemisele ja kriitilise infrastruktuuri kaitsele. Olen teadlik, et hr de Vries ja Euroopa Komisjoni teenistused on kokku leppinud praktilistes meetmetes tulevaste kuude töö edasiarendamisel. Minu peasekretariaadi poolt koordineeritav Euroopa Komisjoni teenistustevaheline rühm koostab aruanded kolmel teemal. Nõukogu aitab seda Euroopa Ülemkogu detsembri kohtumise üksikaruandesse integreerida. Samuti peaks Euroopa Komisjon pikemas perspektiivis keskenduma terrorismi algsete põhjustega tegelemisele.

Laiemas plaanis on Euroopa Komisjon juba sise- ja välistegevuse koordineerimiseks loonud peadirektoraatide hulka kõrgetasemelise töörühma, mille ülesanne on tagada kooskõla meie poliitikas. Teeksin sel eesmärgil tihedat koostööd välissuhete voliniku ja teiste kolleegidega. Terrorismivastase võitluse täielikuks integreerimiseks ELi välissuhetesse on arendatud erinevaid mehhanisme. Kokkulepped kolmandate maadega loovad raamistikke terviklikele strateegiatele, mis saavad aidata lahendada terrorismi algseid põhjuseid. Selle tulemusena hõlmavad uued kokkulepped süstemaatiliselt terrorismivastase võitluse klausleid, mis võimaldavad spetsiifilist tehnilist abi ÜRO julgeolekunõukogu vastavate resolutsioonide rakendamiseks. Arenguabi ja poliitiline dialoog mängivad samuti tähtsat rolli.

Mis puudutab koostööd Ameerika Ühendriikidega, siis lubage mainida kaht USA-Europoli kokkulepet ja ELi-USA kokkuleppeid vastastikuse õigusabi ja väljaandmise kohta. Eriti just need viimased kaks kokkulepet kujutavad endast ajaloolist pretsedenti ja näitavad üleatlandilist solidaarsust, eriti, mis puudutab terrorismivastast võitlust. Jätkuva koostöö USAga tagavad erinevad ELi-USA dialoogid uue üleatlandilise agenda raames. Fokusseeritud koostöö hea näide on värskelt rajatud ELi-USA poliitiline dialoog piiri- ja transpordijulgeoleku teemal, mille kaasjuhataja on minu peadirektoraat.

Solidaarsus liikmesriikide vahel peaks samuti sisaldama ühist hoolt meie kodanike eest, kellest on saanud ohvrid. Pooldan väga Euroopa Parlamendi toetust terrorismiohvritele uue eelarverea näol pilootprojekti käivitamiseks. Euroopa Komisjon vaatab praegu läbi tehtud ettepanekuid. Pärast Madridis toimunud terrorirünnakuid kutsus Euroopa Ülemkogu üles Euroopa Komisjoni tagama, et Euroopa Komisjoni 2004. aasta eelarvevahendeid kohaldatakse kriisiolukorras terrorismiohvrite toetamiseks. Tahan otsida võimalusi solidaarsusmehhanismi kasutamise laiendamiseks, et võimaldada hüvitisi terrorismiohvritele. Euroopa Parlamenti peaks regulaarselt teavitama.

22. <u>Kas komisjon kavatseb riiklike julgeolekuplaanide alusel töötada välja Euroopa julgeolekuplaani, arvestades, et selle otsene sekkumine institutsioonide ja agentuuride (Europol, Eurojust ning tulevane Euroopa prokuratuur) tasandil ei tohi olla suurem kui vältimatult vajalik? Kas komisjon kavatseb luua julgeoleku eesmärkidel kommunikatsiooni- ja infovahetusvõrgustiku (näiteks Euroopa karistusregistri loomise abil), tagades luureteenistuste vahelise koostöö arendamise nii Euroopa Parlamendi, riikide parlamentide kui ka Euroopa kohtunike demokraatliku kontrolli all? Kas komisjon tagab kiiremas korras õigusliku aluse loomise ning Euroopa Parlamendi tõhusa teavitamise/osaluse eelkõige julgeoleku valdkonnas läbiviidavate ning miljonitesse eurodesse ulatuva toetusega uurimisprojektide kindlaksmääramisel (SRAP-2004)?</u>

Olen nõus, et reaktsiooni osana käesoleva aasta alguses Madridis toimunud terrorirünnakutele on Euroopa julgeolekuplaan tähelepanu vääriv idee. Euroopa julgeolekuplaani arendamine ja rakendamine toetuksid muidugi suuresti liikmesriikide panustele. Siiski olen veendunud, et liidu tasemel kuritegeliku ohu kohta teabe vahetamine ja selle mõistmine on võti. Europol mängib olulist rolli, kuna ta saab ainsana analüüsida kõigist 25 liikmesriigist tulevat teavet. Selle eesmärgiga seoses on üks minu peaeesmärkidest luureandmetel põhineva õiguskaitsekontseptsiooni arendamine, et võimaldada nõukogul võtta vastu otsuseid Europoli õigete strateegiliste ja operatiivsete hinnangute põhjal. Ka Eurojustil on siinkohal võtmeroll. See tähendab, et mul ei ole mingisugust kavatsust asendada riikide korrakaitseüksusi ei Europoli ega Eurojustiga. Minu jaoks on nende roll tähtis, kuid täiendav.

Oluline on teabe ja luureandmete suurendatud vahetamine. Usun, et liikmesriikide vastumeelsus vahetada täielikult luureandmeid, on põhjustatud vastastikuse usalduse ja jagatud ohu ühise Euroopa nägemuse puudumisest. On vaja Euroopa teabepoliitikat, mis tagaks ühelt poolt õige tasakaalu õiguskaitseasutuste terrorismi ja tõsiste kuritegude vastu võitlemiseks kõigi vajalike vahendite suurendamise osas kindlusega, et andmeid saab vahetada konfidentsiaalselt ning teiselt poolt tagades vajaliku andme- ja põhiõiguste kaitse ning kohtuliku ja parlamentaarse kontrolli. Sellise tasakaalu säilitamine oleks minu juhtpõhimõte. Samast põhimõttest peaks lähtuma kriminaalandmebaaside omavaheliste seoste alane töö tulevikus ning isikuandmete kaitse eeskiri kohtu- ja politseikoostöö alal.

Arvan, et Euroopa Parlament peab leidma oma koha selles valdkonnas.

Julgeoleku-uuringute ettevalmistustegevusega (PASR), mis, nagu teate, ei nõua õiguslikku alust, alustati 2004. aastal ja kavatsetakse jätkata 2006. aastani. Antud tegevusega kavatsetakse ette valmistada tee ühenduse rahastatavale "Euroopa julgeoleku-uuringute programmile" (ESPR), mille käivitamine on planeeritud 2007. aastaks. Ettevalmistustegevus valmistati ette pärast laiaulatuslikku konsulteerimist sidusrühmadega, sealhulgas Euroopa Parlamendi esindajatega.

Tulevikus peaks Euroopa Parlament olema paremini kaasatud antud tegevuse järelevalvesse. Teeksin tihedat koostööd oma julgeoleku-uuringute eest vastutava kolleegiga ja toetaksin laiaulatuslikuma ESPR-programmi (2007–2013) kaasamist teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise seitsmendasse raamprogrammi (FP7).

23. <u>Kas kohustute ergutama eraelu ja isikuandmete kaitse rangete normide järgimist kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades, vaadates uuesti läbi eraisikutelt isikuandmete süstemaatilise ja ebaproportsionaalse kogumise põhimõtte (nagu on märgitud Euroopa Parlamendi 31.3.2004 resolutsioonis)? Kas kavatsete esitada võimalikult kiiresti raamotsuse ettepaneku, millega määrtakse kindlaks andmekaitse normid kolmanda samba jaoks ning nähakse Euroopa tasandi ametina ette riiklikest ametitest koosneva komisjoni loomine (mis ühenduse tasemel kutsutakse kokku direktiivi 95/46 artiklis 29 ette nähtud töörühmana)?</u>

Olen väga huvitatud õige tasakaalu loomisest õigusliku õiguskaitse nõuete ja privaatsuse kaitse vahel vastavalt asutamislepingutele ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartale. Kõrged Euroopa standardid indiviidide põhiõiguste, eriti privaatsuse kaitseks, on juba olemas. Euroopa Komisjon peab jätkama nende sätete õige järgimise tagamist.

Kuid me ei saa vältida tõsiasja, et rahvusvahelise terrorismi ja kuritegevuse ohtudest on saanud suured julgeolekuprobleemid. Nõukogu 25. märtsi 2004. aasta deklaratsioonis terrorismi kohta kutsuti üles teabe kogumise ja vahetamise lihtsustamise alasele tegevusele. See tähendab tingimuste loomist, et võimaldada ELi õiguskaitsevõimudele juurdepääs asjakohastele ja vajalikele andmetele, mis põhinevad ühistel standarditel, sealhulgas andmekaitsesätetel.

ELi kohustus on stabiilsuse ja julgeoleku edendamine meie piiridel. Kuid siinkohal, nagu meie sisepoliitikas, peab isikuandmete kogumine olema proportsionaalne ja vajalike kaitsemeetmetega tasakaalustatud.

Isikuandmete kaitse kolmanda samba osas on prioriteet. Õigusakti ettepaneku ettevalmistamine, mis kehtestab asjakohased standardid, on Euroopa Komisjoni 2004. aasta õigusloome- ja tööprogrammis. Üldist reeglit ei ole, kuna direktiiv 95/46/EÜ ei kehti isikuandmete töötlemisele avalike kaitsevõimude poolt EÜ asutamislepingu VI jaotises toodud eesmärkidel. Peame rajama Schengeni, Europoli, Eurojusti ja tolliinfosüsteemi eeskirja spetsiifilisele andmekaitsele. Selle valdkonna ettepanekud peab välja arendama, konsulteerides liikmesriikide, Europoli ja Eurojustiga.

Erivõimu kehtestamine peaks olema eristatud artikli 29 töörühmast, mis loodi direktiiviga 94/46/EÜ ja millel ei ole järelevalve, vaid nõuandev staatus. Peaks parandama koostööd riikide võimudega.

24. Oma 31.3.2004 resolutsioonis lennureisijate isikuandmete kaitsmise kohta kutsus Euroopa Parlament komisjoni üles peatama algatused, millega nähakse ette lennureisijaid puudutavate andmete Euroopa tasandi tsentraliseeritud haldamise sisseseadmine. Hiljem otsustas Euroopa Parlament anda kohtusse nii komisjoni otsuse kui ka nõukogu heakskiidu sellele. Vahepeal on komisjon jätkanud läbirääkimisi Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) tasandil, ilmselt eesmärgiga minna mitmepoolse kokkuleppe abil mööda ELi-USA kahepoolse kokkuleppe võimalikust blokeerimisest. Kas Te ei leia, et komisjon peaks ICAO tasandil peetavad läbirääkimised edasi lükkama vähemalt niikauaks, kuni kohus on Euroopa Parlamendi tõstatatud küsimuste osas otsuse teinud? Kas Teie arvates tuleks järgida institutsioonidevahelise lojaalse koostöö põhimõtet ning usalduslikku sidet, mis peaks Euroopa Parlamendi ja komisjoni suhteid iseloomustama?

Olen teadlik vaadete erinevusest ühelt poolt Euroopa Parlamendi ja teiselt poolt Euroopa Komisjoni ja nõukogu vahel reisijate nimeregistreid puudutava adekvaatse otsuse ning USAsse ülekandmise rahvusvahelise kokkuleppe osas, mis on Euroopa Kohtu menetluses. Euroopa Komisjon ei tee loomulikult midagi, mis võiks mõjutada Euroopa Kohtu tulevast otsust antud kohtuasja puhul.

Olgugi et tegemist ei ole otseselt õiguse, vabaduse ja turvalisuse eest vastutava voliniku vastutusalaga, usun, et Euroopa Komisjon ei saa ennast ära lõigata ICAO arengutest. Meie liikmesriigid kuuluvad 188 ICAO lepingupoole hulka. Samuti on Euroopa Parlamendi huvides Euroopa Liidu positsiooni kaitsmine ICAO hetkearuteludes.

Tahaksin tagada koos transpordi ja siseturu eest vastutavate volinikega, et Euroopa Komisjoni algatused või tegevus võtaks arvesse olulisi avalikke huve nagu julgeolek terrorismi korral ning muud tõsised ohud, piirates samal ajal mõju reisijate õigustele ja lennufirmadele range miinimumini.

25. Kas kavatsete asjakohaste algatustega edendada nii tsiviilõiguse (mitte ainult piiriüleste juhtumite puhul) kui ka kriminaalõiguse paremat kvaliteeti Euroopas, eelkõige kehtestades süüdistatavate minimaalsed õigused, et oleks võimalik ületada liikmesriikide vastuseisu Euroopa vahistamismääruse ja muude vastastikust tunnustamist puudutavate meetmete rakendamisele?

Jah. Mis puudutab tsiviilasju, siis see on valdkond, kus ühenduse tegevus võib otseselt lahendada kodanike igapäevaseid muresid. Reaalsus, nagu mina seda näen, seisneb liikmesriikide endi õlgadele tuginevas peamises vastutuses, kuid riikide õigussüsteemid ei tööta ega saa töötada üksteisest sõltumatult sisepiirideta Euroopa Liidus, kus toimub isikute ja kapitali vaba liikumine. Väljakutse ELile on nende süsteemide vahelise tõhusa koostoime loomine ja tagamine, et nad vastaksid kõrgeimatele kvaliteedistandarditele, kui nad koostoimesse pannakse. Kavatsen viia lõpule töö vastastikuse tunnustamise osas ja laiendada seda uutele valdkondadele, samuti viia

läbi järk-järgulise "välisriigi kohtuotsuse tunnustamise" kaotamise. Töötaksin samuti kohtuotsuste tõhusa kaitse kindlustamiseks.

Mis puudutab kriminaaljuhtumeid ja eriti kaitseõigusi, siis võtan oma kohustuseks poliitikaarendamise jätkamise, et rakendada Tamperes sätestatud kohustust võtta meetmeid kuritegevuse vastu võitlemiseks, "kaitstes samal ajal indiviidide vabadusi ja legaalseid õigusi". Menetluskord peab pakkuma võrdväärseid tagatisi kogu ELis, et liikmesriigid usaldaksid üksteise kriminaalõigussüsteeme, mida on vaja selliste vahendite nagu Euroopa vahistamismääruse õigeks toimimiseks. Sooviksin, et nõukogu võtaks vastu raamotsuse praeguse ettepaneku teatud menetlusõiguste kohta, mis kehtivad kriminaaljuhtumite menetlustele kogu Euroopa Liidus. Siis tahaksin seda edasi arendada, vaadates läbi minimaalsed tõendatud kaitsemeetmed nagu õigus vaikimisele ja ühine Euroopa definitsioon *in absentia* kohtuotsusele. Antud töö on oluline, et lihtsustada vastastikuse tunnustamise operatsiooni. Kui instrumendid juba jõus on, soovitaksin õiget hindamist, et tagada, et liikmesriigid üksnes ei räägiks õigete kaitsemeetmete ideaalist, vaid ka rakendaksid neid täielikult.

26. Kuidas kavatsete tagada, et plaanitavast inimõiguste agentuurist kujuneks tõhus vahend kogu Euroopas võimalikult kõrgete inimõigustealaste normide järgimise kontrollimiseks, k.a kahtlustatavate ja tsiviilkostjate puhul kriminaalmenetluses?

Kavatsen teha kõik vajaliku, et rakendada otsust laiendada Euroopa Rassismi ja Ksenofoobia Järelevalvekeskuse volitusi, et sellest saaks põhiõiguste asutus nagu liikmesriikide esindajad Euroopa Ülemkogu kohtumisel otsustasid.

Tean, et praegune Euroopa Komisjon on algatamas avalikku arutelu tulevase asutuse kõikide sidusrühmadega. Toetan väga antud lähenemist nii tähtsale ja tundlikule projektile. Avalik arutelu, millesse ka mina sügavalt sekkuksin, võimaldab järgmisel Euroopa Komisjonil teha ettepanekuid uue asutuse ülesannete ja vastutusala kohta. Minu arvates peab asutusest saama võtmetegelane liidu volituste sfääri jäävate põhiõiguste edendamise seisukohalt, vältides samal ajal mistahes kattumist teiste institutsioonide, näiteks Euroopa Nõukogu juba väga tõhusalt tehtud tööga. Võtmeteemad on: asutuse sõltumatus nii liidu institutsioonidest, liikmesriikidest kui ka VVOdest; piisavad vahendid eelarve ja tööle võetud inimeste osas; õigete ja võrreldavate andmete kogumine; liikmesriikidevahelise heade tavade vahetamise platvorm; arvamuste vastuvõtmine, et aidata institutsioonidel ja liikmesriikidel – eriti õigusloojal – volitusi ellu viia.

Mis puudutab eriti kostjate ja hagejate õiguste kõrgeid standardeid, siis olen otsustanud toetada praeguse Euroopa Komisjoni raamotsuse ettepaneku vastuvõtmist teatud kriminaalmenetlustele kohaldatavate menetlusõiguste kohta. Eriettepanekud hõlmavad muuhulgas õigust õigusnõuandele, mittekodanikest kostjate õigust suulisele ja kirjalikule tõlkele ja erimeetmete kasutamise õigust isikute puhul, kes ei saa aru või ei suuda järgida menetlusi. Ettepanek hõlmab ka täitmise hindamist ja järelevalvet ning võimaldab liikmesriikidel hoida kaitse kõrgemat taset seal, kus see juba olemas on. Hindamise ja järelevalve mehhanism tuleb veel otsustada, kuid sellest saab rääkida väljapakutud põhiõiguste asutuse võimalikke ülesandeid arutades.

27. Millised on Teie prioriteedid vastastikusel tunnustamisel põhinevate uute vahendite osas? Vastastikune tunnustamine peaks põhinema usaldust suurendavatel meetmetel. Mida kavatsete teha vastastikuse usalduse suurendamiseks? Eelkõige, milline saab olema Teie poliitika Euroopa tasandi kohtukoolituse arengu osas?

Minu jaoks on 2000. aastal vastu võetud "Vastastikuse tunnustamise programm" ELi järgnevate aastate poliitika nurgakivi.

Programmi tsiviilasjades rakendamise osas oleks minu esimene prioriteet võtta kokku "Tampere agenda" ettepanekud kohustuste ja väikeste nõudmiste kohta nii kiiresti kui võimalik. Seejärel tahaksin viia lõpule vastastikuse tunnustamise programmi kahes valdkonnas: testamendid, põlvnemised ja omandi aspektid perekonnaseaduse puhul ning juba vastu võetud instrumentide, peamiselt Brüssel I ja Brüssel II määruste toimimise hindamine. Hindamine annaks võimaluse nende parandamiseks ja lihtsustaks "välisriigi kohtuotsuse tunnustamise" järk-järgulist kaotamist. Selles valguses oleks vajalik arendada kõrvalmeetmeid nagu teatud minimaalsed menetlustagatised, et suurendada usaldust liikmesriikide vahel. Lisaks kavatsen uurida, missugustes teistes valdkondades peale vastastikuse tunnustamise programmi on vaja ELi vastastikuse tunnustamise eeskirja. Näiteks tunnen, et kodanikud ja majandustegelased saaksid samuti kasu vastastikuse tunnustamise laiendamisest era- ja avalikele dokumentidele nii, et viimased ringleksid vabalt siseturul.

Mis puutub kriminaalasjadesse, siis arvan, et vastastikuse tunnustamise programmi peaks kaasajastama. Kohtueelses faasis peaksid vastastikusele tunnustamisele põhinevad instrumendid lihtsustama tõendite saamist. Kohtujärgses faasis tuleks luua lõppotsuste vastastikuse tunnustamise terviklik süsteem, et võimaldada kohtuotsuste piiriülest täitmist. See süsteem peaks hõlmama ka süüdimõistmiste ja diskvalifitseerimiste kohturegistri loomist. Lisaks peaks jätkuma töö kriminaalasjade kohtualluvuse valikumehhanismide ja -kriteeriumide osas.

Euroopa Parlamendil on täielik õigus siduda omavahel vastastikuse tunnustamise edusamme ja vastastikuse usalduse tugevdamist. Laienenud Euroopa Liidus põhineb vastastikune usaldus kindlusel, et kõigil ELi kodanikel on juurdepääs kõrgete kvaliteedistandarditega kohtusüsteemile. Menetlustagatiste ja -standardite tugevdamine, süsteemi loomine kohtuprotsessi õiguse kvaliteedi objektiivseks ning erapooletuks hindamiseks, samuti kohtualase koolituse suurendamine on selle valdkonna võtmeteemad. Seetõttu peame täielikult kasutama Euroopa Parlamendi poolt 2004. ja 2005. aastaks loodud "kohtuvõimude vahetusprogrammi".

28. Kuidas kavatseb komisjon reageerida Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse rakendamata jätmisele või selle ebaõigele rakendamisele mõnes liikmesriigis? Kas komisjon kohustub võimalikult kiiresti ja ulatuslikult lähendama kuritegude ja karistuste määratlusi nende õigusrikkumiste osas, mida on nimetatud Tampere otsustes ja põhiseaduse lepingu eelnõus?

Kättesaadava teabe põhjal kinnitan, et Euroopa Komisjon esitab aruande Euroopa vahistamismääruse toimimise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule enne aasta lõppu. Olenemata tõsiasjast, et õigusaktide rakendamisel võib ilmneda rida vastuolus olevaid sätteid või ebatäpsusi, mis loomulikult aruandes tuvastatakse, näitab praegune teave Euroopa

vahistamismääruse praktilise toimimise kohta, et uus süsteem töötab hästi ja kujutab endast tõelist paranemist, võrreldes endise väljaandmismenetlusega.

Euroopa vahistamismääruse mitterakendamise või ebaõige rakendamise korral ei ole Euroopa Komisjonil praeguse asutamislepingu kohaselt mitte mingit õigust algatada rikkumismenetlust ja anda, isegi kui oleks vaja, liikmesriiki Euroopa Kohtusse.

Sellegipoolest võib erinevate tõlgenduste või liikmesriikidevaheliste vaidluste korral instrumendi kohaldamise üle anda juhtumi kohtusse, kui nõukogu ei suuda sõlmida kokkulepet ja kui liikmesriigid on otsustanud seda võimalust kasutada. Samuti on võimalik, et kohtul palutakse teha eelnev otsus üksikjuhtumi osas. Aruanne võib anda sellealast kasulikku teavet.

Alates Amsterdami lepingu jõustumisest on kriminaalrikkumiste ja sanktsioonide definitsioonide sarnastamiseks Euroopa tasemel vastu võetud või välja pakutud ja ikka veel nõukogus arutlusel arvestatav hulk õigusloome ettepanekuid. See kehtib eriliselt enamiku kuriteovaldkondade kohta, mis on sätestatud Tampere kokkuvõtetes ja põhiseaduse lepingu eelnõus. Nende saavutuste täiendamiseks on vaja edasisi õigusakte, et muuta võitlus tõsise piiriülese kuritegevuse, eriti organiseeritud kuritegevuse, finantskuritegevuse, sealhulgas terrorismi rahastamise ning küberkuritegevuse vastu tõhusamaks. Täpsemalt teeksin ettepaneku võltsimise, teabe infrastruktuuride vastaste rünnakute ja erinevate kuritegelikes organisatsioonides osalemise vormide põhielementide ja karistuste ühtlustamiseks.

Samuti oleksin eriti tähelepanelik sanktsioonide rohelise raamatu reaktsioonide suhtes ja uuriksin, kas üldise kriminaalseadustiku teatud sätete puhul on vaja ühtlustamist, et võimaldada ja lihtsustada kriminaalkaristuse tugevdamist muus liikmesriigis kui selles, kus karistus määrati.

29. Euroopa Ülemkogu võtab aasta lõpul vastu uue ELi uimastistrateegia (2005–2012). Kas Te ei leia, et uimastite osas, mis on ühiskonna üks peamisi valupunkte, võiks komisjonil olla suur roll ELi poliitika toomisel kodanikele lähemale? Millal kavatseb komisjon esitada esimese uuest strateegiast lähtuva tegevuskava ettepaneku? Kas Te ei arva, et komisjonil oleks aeg võtta omaks läbipaistvam ja kõrgema profiiliga lähenemine uimastipoliitika küsimustele? Kui jah, siis mida muudaksite praeguses olukorras?

Nõustun teiega, et Euroopa institutsioonide roll ELi poliitika kodanikele lähemale toomisel on väga suur. Uimastid on üks suuremaid muresid kodanike jaoks. Hiljutine Eurobaromeeter näitas, et 76% kodanikest leiab, et uimastitevastane võitlus peaks olema üks ELi peamistest prioriteetidest.

Kavatsen õhutada Euroopa Komisjoni reageerima sellele murele. ELi uus uimastistrateegia järgmiseks kaheksaks aastaks kinnitatakse Euroopa Ülemkogu poolt detsembris, mis näitab suurt kohustust selle ohu vastu võidelda. Kuid meie peame muutma selle kohustuse konkreetseks tegevuseks. Seetõttu peaks Euroopa Komisjon 2005. aasta alguses esitama uue strateegia raames ELi esimese tegevusplaani uimastite osas.

Euroopa Komisjon kavatseb õhutada dialoogi poliitikategijate ja tsiviilühiskonna vahel, eriti teemadel nagu uimastid. Seetõttu teeksin ettepaneku haarata uimastiteemaline dünaamiline dialoog tsiviilühiskonnaga Euroopa Komisjoni 2005. aasta tööprogrammi.

Samuti olen absoluutselt nõus, et peame vastama sellele selgele ootusele, arendades läbipaistvamat ja kõrgema profiiliga lähenemist uimastiprobleemile. Uimastipoliitika koordineerimine, mis kuulub minu volituste hulka, on minu arvates poliitiline prioriteet mitmel põhjustel:

1. ELi kodanikud ja liikmesriikide valitsused, kuid samuti kolmandad maad ning rahvusvahelised organisatsioonid peavad olema selgelt võimelised tegelema "ühendatud struktuuriga" Euroopa Komisjoni tasemel. See nõuab arvatavasti nende viiside ülevaatamist, mille järgi asju praegu tehakse;

2. isegi kui ELi roll uimastite osas on liikmesriikide omaga võrreldes täiendav, peame kasutama kõiki asutamislepingus pakutud võimalusi selle hädaga võitlemiseks, i) tugevdades võitlust uimastikaubanduse vastu, ii) pöörates tähelepanu ohvritele, pakkudes neile kõiki võimalusi ühiskonda taasintegreerumiseks ja iii) kaasates uimastivastase dimensiooni välissuhete poliitikasse;

3. peame tagama, et EL jätkaks oma kohustuste näitamist tasakaalustatud lähenemise osas, mis hõlmab ka ennetust, nõudluse vähendamist, riski vähendamist ja sellega tegelemist ning julgeolekuaspekte.

Õiguse, vabaduse ja turvalisuse eest vastutava volinikuna tahan seega koos teiste uimastitega seotud poliitikavaldkondade eest vastutavate volinikega tõhustada Euroopa Komisjoni uimastipoliitika koordineerimist ning anda sellele profiil, mida nõuavad nii tõhususest tulenevad kui ka avalikud ootused.

30. Milliseid meetmeid kavatsete võtta selleks, et tagada, et vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala ülesehitamist ei mõjutaks mõne liikmesriigi eriolukord, et Schengeni normid (mis nüüd kehtivad 22 liikmesriigis) kehtiksid Euroopa Liidu üldreeglitena ning, teiselt poolt, et oleks võimalik arendada tõhustatud koostööd, kui osa liikmesriike takistab põhiõiguste tugevamat kaitset tagavate meetmete vastuvõtmist?

Jah. Millal iganes liikmesriigid tegutsevad Euroopa raamistikus, sealhulgas mistahes suurendatud koostöömeetmete alusel, peab kohaldama Euroopa põhiseaduse lepingu artiklit 6 koos Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, mis on nüüd osa põhiseaduse lepingust.

Minu pikaajaline ambitsioon oleks, et õigusel, vabadusel ja turvalisusel rajaneva ala suhtes kohaldataks kõikidele liikmesriikidele meie ühist eeskirja ja et järk-järgult tühistataks praegune "muutuva geomeetria" olukord. Kuid tunnistan, et suurendatud koostöö võib osutuda mõnel juhul vajalikuks, et mitte takistada ELi edusamme tegemast, kui liikmesriikide vähemus ei nõustu mingi eesmärgi suhtes. Schengen, suurendatud koostöö *sui generis* vorm, on selle selge näide: tõepoolest, hoolimata tõsiasjast, et mitte kõik liikmesriigid ei jaganud eesmärki kaotada sisepiiride kontrollpunktid, oli võimalik saavutada isikute vaba liikumise ala rajamine ja arendada välja täiesti paralleelsed "kõrvalmeetmed" nagu ühine viisapoliitika, välispiiride kontrolli ühine režiim ning suurendatud poliitiline ja kohtukoostöö liikmesriikide vahel. Kõik 10 uut liikmesriiki nõustusid Schengeni eeskirja ja standarditega, olgugi et nad hakkavad Schengeni õigustikku täielikult rakendama järk-järgult, et võimaldada kõikide vajalike legaalsete, tehniliste, administratiivsete ja praktiliste meetmete kehtestamist.

31. Milliseid meetmeid kavatsete võtta selleks, et tagada ühelt poolt, et eelkõige perioodi 2007–2013 finantsperspektiivi läbivaatamisel eraldi rubriigi "Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus" all vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevale alale eraldatud eelarvevahendid võimaldaksid saavutada tulevase Tampere II programmi raames kindlaks määratud poliitilisi eesmärke, ja teiselt poolt, et nimetatud vahendite haldamine oleks tõhus ja läbipaistev?

Absoluutselt.

Vaadates ühenduse eelarve arengut viimastel aastatel on selge, et Tampere programmi rakendamisega on kaasnenud finantsprogrammide, pilootprojektide ja ettevalmistustegevuste arvu kiire kasv. Uued finantsperspektiivid võimaldavad nende instrumentide lihtsustamist ja ratsionaliseerimist – eesmärk, mida ma läbipaistvuse huvides väga toetan.

Nõustun praeguse Euroopa Komisjoniga, et Euroopa kodakondsus peab olema üks liidu tulevaste aastate kõrgetasemelistest poliitilistest eesmärkidest. Arvan, et on täiesti õige, et "Euroopa kodakondsus peab tagama konkreetsed õigused ja kohustused, eriti vabaduse, õiguse ja turvalisuse. Vabadus, turvalisus ja õigus on põhiväärtused, mis kujutavad endast Euroopa sotsiaalse mudeli põhikomponente".

Lihtsustamine ja ratsionaliseerimine suurendavad läbipaistvust asjaolu näol, et programmide võimalikud "kliendid" teavad automaatselt, missugusesse ELi üldpoliitika eesmärki nende osalus panuse annab. Minu arvates peaks uutel finantsinstrumentidel olema ühised üleandmis-, juhtimis- ja rakendusmehhanismid suurimas võimalikus ulatuses.

Uus kord peaks aitama parandada programmide kui poliitikainstrumentide tõhusust ning andma poliitikaõppetunde läbi kohaste järelevalve ja hindamissüsteemide. Samuti peaks uus kord tagama suurema paindlikkuse ressursside kohaldamisel erinevatele tegevustele sama poliitika valdkonna sees ja seega aitama kiirelt reageerida ootamatutele sündmustele.

Lõpetuseks võin teile kinnitada oma kohustust tagada finantsjuhtimise sobiv järelevalve teenistuste sees. Nõuaksin oma teenistustelt, et nad esitaksid mulle regulaarselt finantsringluste, auditi tulemuste, kõikide eeskirjade eiramiste ja kõikide Euroopa Parlamendi finantsjuhtimist puudutavate kommentaaride aruandeid.

32. Milliseid abinõusid kavatsete rakendada pärast programmi Daphne II (2004–2008) vastuvõtmist naiste ja lastega kauplemise vastu võitlemise jätkamiseks ELis?

Euroopa Komisjon mõistis õigeaegselt selle nähtuse tähtsust ja on mänginud aktiivset rolli inimestega kauplemise vastu võitlemises järgmiste vahenditega:

- 1996., 1998. ja 2000. aastal esitatud teatised;
- õigusloome ettepanekud, nt kauplemissüütegude kriminaalkaristuste kohta ja lühiajaliste elamislubade kohta ohvritele, kes teevad kurjategijatevastast koostööd pädevate võimudega;

- hea tava vahetamise edendamine ekspertide vahel, nt programmide nagu AGIS ja DAPHNE raames rahastatud töörühmad ning inimestega kauplemise ekspertgrupi loomine.

Inimestega kauplemise ennetamine, ohvrite kaitsmine ja inimkaubitsejate tõhus kohtu alla andmine ning karistamine jäävad Euroopa Komisjoni inimestega kauplemise vastase poliitika laiaulatusliku poliitika kolmeks põhielemendiks. Koordineerimine ja koostöö avalike asutuste ning tsiviilühiskonna organisatsioonide (VVOd) vahel on selle poliitika olulised elemendid. Antud teema on ja jääb Euroopa Komisjoni kolmandate maadega toimuva dialoogi koostisosaks.

Euroopa Komisjon jätkab ja tugevdab oma tegevust peamiselt järgmiselt: hindab 19. juuli 2002. aasta inimestega kauplemise vastu võitlemise raamotsuse rakendamist, käivitab ekspertgrupi aruande ning aruande nõukogule *Childoscope*-uuringu tulemuste kohta, mis puudutab tsiviilühiskonna panust kadunud ja seksuaalselt ära kasutatud laste leidmisesse. 2005. aastal esitatakse teatis, milles iseloomustatakse edusamme nimetatud häda vastu võitlemisel ja tehakse vajadusel ettepanek edasiste meetmete kohta.

Parlamendi õigusasjade ja siseturukomisjon (JURI)

1. Kas kavatsete edendada eraõiguse ühtlustamist sellistes turu lõimumist puudutavates valdkondades nagu äriõigus ja lepinguõigus?

Minu prioriteet on Euroopa tsiviil- ja kaubandusküsimuste õigusvaldkonna loomine. See peab esmalt põhinema Euroopa Ülemkogu Tampere kohtumisel ja 2000. aastal vastu võetud "Vastastikuse tunnustamise programmis" kehtestatud vastastikuse tunnustamise põhimõttel. Seetõttu usun, et ELi kohtuotsuste vastastikust tunnustamist peab esiteks realiseerima ühtlustatud kohtueeskirjade vastuvõtmisega suurenenud arvus valdkondades, samuti ühtlustatud kollisiooninormide vastuvõtmisega. Tegelikult ei välista rõhuasetus vastastikule tunnustamisele sellegipoolest eraõiguse ühtlustamise vajadust, et suurendada vastastikust usaldust liikmesriikide õigussüsteemide vahel. Lisaks võib osutuda vajalikuks tagada teatud arvu menetlusseaduse miinimumstandardite täitmine või ühtlustamine nagu juba vastastikuse tunnustamise programmis sätestatud.

Igal juhul tahan rõhutada, et äriõiguse ja lepinguõiguse alusel on rida instrumente, mis loovad teatava ühtlustamistaseme teatud sektorites nagu tarbijaõigus ning kindlustusõigus. Need meetmed mitte ainult ei edenda edasist turuintegratsiooni, vaid suurendavad vastastikust usaldust õigussüsteemide vahel Euroopas. Seda silmas pidades võtan eesmärgiks töötada tihedalt oma kaasvolinikega, et tagada, et tsiviilmateriaalõiguse ühtlustamine nendes valdkondades vastavalt volinike volitustele annab panuse nende eesmärkide saavutamisse.

2. Milliseid piiranguid seab lähimuspõhimõte Teie arvates tegevusele tsiviilõiguse valdkonnas? Kas näeksite ette ühenduse lepinguliste ja mittelepinguliste kohustuste koodeksi kehtestamist?

On raske kirjeldada lähimuspõhimõtte mõju ühenduse tegevusele *in abstracto* mitte ainult tsiviilõigusest, vaid ka õiguse teistest valdkondadest lähtuvalt. Arvan, et vastavust lähimuspõhimõttele peab hindama iga ELi tasemel esitatud tegevuse puhul asjassepuutuva tegevuse eesmärkide valguses. Sellest lähtuvalt toetan tugevalt riikide parlamentide kasvavat rolli vastavalt tulevase põhiseaduse sätetele.

Ühenduse lepinguliste ja mittelepinguliste kohustuste koodeksi idee on kasulik pikemas perspektiivis, kuid meie vajame toimingute astmelise järjestamise alast lähenemist. Euroopa lepinguõiguse tegevusplaan on algatatud. Igal juhul usun kindlalt, et tulevane "Ühtse viiteraamistiku" alane töö tuleb algatada tihedas kontaktis erinevate sidusrühmadega ja see ei tohiks olla puhtalt akadeemiline ülesanne. Veelgi enam, mistahes uue tegevuse vorm tuleb valida hoolikalt lähimuspõhimõtte valguses.

Igal juhul kavatsen jätkata kollisiooninormide ühtlustamist lepinguliste ja mittelepinguliste kohustuste valdkonnas, õhutades "Rooma II" nime all tuntud määruseelnõu vastuvõtmist ja kohaldades sobivaid järelmeetmeid 1980. aasta Rooma konventsiooni kaasajastamise ning määruseks muutmise rohelise raamatu kohta ("Rooma I"). Olen kindel, et ühtlustatud konfliktinormid kujutavad endast tähtsat sammu tõelise tsiviilõiguse valdkonna loomisel. Usun, et seda on võimalik saavutada lühikese ajaga.

3. Mida võtaksite ette selleks, et parandada ja arendada Euroopa kohtute võrku ja kohtuväliseid võrgustikke? Kas oleks kasulik üleeuroopaliselt ühtlustada advokaatide ja kohtusüsteemi teenistujate ettevalmistamist? Kui jah, siis kuidas?

Usun, et Euroopa tsiviil- ja äriasjade kohtuvõrgustiku loomine 2001. aastal kujutab endast suurt panust õigusalase koostöö tugevdamisse, kodanike õigusele juurdepääsu edendamist ja ühenduse seadustiku tõhusat kohaldamist. Aga oma eesmärkide saavutamiseks peab Euroopa tsiviilvõrk arvestama liikmesriikide poolt määratud kontaktpunktide pühendunud osalemisega ja liikmesriikide võimude tugeva toetusega. Tahaksin parandada tsiviilvõrgu toimimist järgmistel aastatel, tsiviilvõrgu tegevuse konsolideerimist ja tsiviilvõrgu suhete arendamist Euroopa teiste võrkudega (nagu piiriüleste vaidluste resolutsiooni Euroopa kohtuväline võrk -EEJ-NET-). Seetõttu õhutaksin liikmesriike looma riigi tasandi võrkudele õigeid ressursse.

Kriminaalõiguse valdkonnas on Euroopa kohtuvõrk saanud kasu oma sekretariaadi ja eelarve integreerimisest Eurojusti omadesse. Tahan näha selle koostöö suuremat tugevdamist.

Mis puudutab kohtutes töötavate isikute koolitust, siis pakub rida ühenduse programme (tsiviilasjade raamprogramm, AGIS) juba sellist liiki tegevuse toetust. Usun eriti, et kohtunike ja prokuröride vahelise koostöö edendamine Euroopa Liidus on väga tähtis, et arendada vastastikust usaldust, suurendada ELi instrumentide alaste teadmiste taset, tagada nende õige rakendamine liikmesriikides ning arendada välja regulaarsed kontaktid liikmesriikides ja kandidaatriikides õigusalast koolitust pakkuvate institutsioonide eest vastutavate ametnike vahel. Tahaksin võtta aluseks Euroopa Parlamendi loodud "kohtuvõimude vahetusprogrammi", vaadates kohtunike koostöö ja koolituse kestvat struktuuri.

4. Millised on üksikisikute ja ettevõtete tegelikud eelised piireületavaid juhtumeid käsitleva menetluskorra ühtlustamisel? Kas seni selles valdkonnas vastu võetud meetmed on piisavad?

Näen üksikisikutele ja ettevõtetele mitmeid eeliseid seoses menetlusõiguse teatava ühtlustamisega otsuse tegemise osas: kergem juurdepääs õigusele, lihtsamad ja tõhusamad menetlused ja osapoolte õiguste paremad tagatised, mis lihtsustavad samuti lõppotsuste vastastikust tunnustamist. Näiteks peab ettevõte, millel on võlgnikke mitmetest riikidest, kasutama kõikides riikides raha kättesaamiseks erinevat menetlust erinevate vormidega, erinevaid tähtaegu, erinevaid menetlussamme jne. Toetan määrusettepanekut Euroopa maksemenetluse korra kohta. Minu arvates on huvitav, et ettepanekut ei segata olemasolevate menetlusõigustega, vaid luuakse laenuandjatele uus valikumenetlus. Seejärel võivad laenuandjad vabalt otsustada iga erijuhtumi puhul, kas nad tahavad kasutada riigi või Euroopa menetlust.

Olen kindlal veendumusel, et ühtlustamine peab toimuma vastavalt riikide traditsioonidele, piirnema hädavajalikuga ja läbi viidama vaid "piiriülese tähendusega" juhtumite puhul, mis ei tähenda minu jaoks, et ühtlustamine peaks piirnema nn piiriüleste juhtumitega. Näiteks ei tohiks me keelata ühes liikmesriigis asuvatele ettevõtetele Euroopa Liidu menetluse kasutamist (mis on kättesaadav nende rahvusvahelistele konkurentidele) samas liikmesriigis asuvate võlgnike puhul. See võib olla vastuolus õiguse ühtse ala eesmärgiga ja tõstatada diskrimineerimisega seonduvaid küsimusi. Sama kohaldatakse mistahes tulevasele Euroopa õigusaktile, mille eesmärk on

minimaalsete menetlustagatiste loomine, et lihtsustada vastastikust tunnustamist: definitsiooni kohaselt ei erista see õigusakt "sisemisi" ja "piiriüleseid" juhtumeid.

Ühtlustamisest saadav kasu sõltub loomulikult Euroopa õigusaktide kvaliteedist. Mul on selles valdkonnas suured ambitsioonid ja ma arvestan teie toetusega.

5. Millisena näete rahvusvahelise eraõiguse küsimuses edaspidist suhtumist Haagi konventsiooni, eriti arvestades parlamendi aktiivsemat rolli? Kas näete raskusi päritolumaa põhimõtte kooskõlastamisel rahvusvahelise eraõigusega? Milliseid rahvusvahelisi samme, kui üldse, astuksite eesmärgiga kindlustada ühtne lähenemine Interneti teel sooritatavaid tehinguid reguleerivale õigusele?

Näen rahvusvahelise eraõiguse Haagi konventsiooni kui üht meie parimatest võimalustest, et arendada ühtselt, organiseeritult ja mitmekülgselt meie suhteid kolmandate maadega tsiviil- ja äriasjade kohtualase koostöö valdkonnas. Seetõttu teen pingutusi, et viia nii kiiresti kui võimalik lõpule kestvad läbirääkimised seoses Euroopa Ühenduse liitumisega selle organisatsiooniga. Samuti annan endast parima, et leida asutamislepingu raames võimalusi võtta arvesse Euroopa Parlamendi õiguslikke huvisid seoses Haagi konventsiooni erinevate läbirääkimistega.

Arvan, et rahvusvaheline eraõigus ja päritolumaa põhimõte on täiendavad. Õiguskonfliktide eeskirjade (kas puhta riigiõiguse, ühenduse õiguse või rahvusvaheliste lepingute osana) eesmärk on määrata kindlaks rahvusvahelistes olukordades, missugust õigust mingi olukorra puhul kohaldada. Kindlaksmääramise kriteerium ei lähtu mitte erinevate seaduste sisust, vaid nende seaduste vahelistest seostest ja eriolukordadest. Päritolumaa põhimõte on väga tähtis. Selle kohaselt ei tohi Euroopa Ühenduse liikmesriigi seaduse kohaldamine teises liikmesriigis asuvatele ettevõtetele tuua kaasa kauba ja teenuste vaba ringluse põhjendamatut keeldu.

Arutelud Interneti-tehingutele kohaldatava seaduse erinevate rahvusvaheliste küsimuste teemadel on väga keerukad, võttes arvesse kaalul olevaid erinevaid huvisid ja riikide erinevaid tavasid. Annan heal meelel aktiivselt oma panuse nendesse aruteludesse, et leida sobiv, globaalses kontekstis toimiv lahendus.

6. Milliseid meetmeid kavatsete kasutusele võtta, et tagada ELi õiguse täielik ülevõtmine ja korrektne rakendamine liikmesriikides? Kas olete valmis vastavalt artiklile 228 rikkumise korral kohaldama sanktsioone, eriti Euroopa Kohtu vahendusel? Kas sama tulemuse saavutamiseks on olemas teisi mehhanisme?

Ühenduse seadustiku, nii asutamislepingu kui teisejärguliste õigusaktide (regulatsioonid, direktiivid ja otsused) rakendamise peamine kohustus lasub liikmesriikidel. Sellegipoolest on Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide vaheline koostöö oluline element ühenduse seadustiku kohaldamise tõhusa järelevalve osas.

Teen kõik, et koguda liikmesriikidelt täpset teavet nende õigusaktide kohta, mis võtavad üle ELi instrumente ja praktiliste meetmete kohta, mis on võetud nende rakendamiseks. Rõhutan vajadust puuduste tuvastamiseks hoolika analüüsi põhjal ja ei kahtle neid avalikuks teha. Praeguse õigusraamistiku ja EÜ asutamislepingu VI jaotise raamesse jäävate küsimuste puhul ei saa kohaldada EÜ asutamislepingu artiklit 226, samuti on piiratud järelevalvemeetmed.

Seetõttu kavatsen parandada ühelt poolt ennetustegevust, et tugevdada ELi seadustikku, ning teiselt poolt järelevalvevahendeid ja -tegevust, et kontrollida seadustiku õiget kohaldamist.

Kavatsen arendada neid meetodeid ja tagada nende kohaldumise ühenduse seadustiku kõikidele valdkondadele minu vastutusalas, kus nendest meetmetest abi võib olla, et edendada järelevalve ennetavat staadiumi. Vastavate meetodite näited on: tõlgendusalane suhtlus ühenduse seadustiku erivaldkondades (nii asutamisleping kui teisejärgulised õigusaktid) ning ekspertkomisjonide ja võrgustike kasutamine Euroopa Komisjoni assisteerimisel ning ajutiste ekspertgruppide loomine erivaldkondades liikmesriikidevahelise teabe ja hea tava vahetamise eesmärgil.

Sellegipoolest jälgin, et toimuks süsteemne ja hoolikas järelevalve vastuvõetud vahendite rakendamise osas ning et Euroopa Komisjoni poolt ette valmistatud aruanne edastatud teabe põhjal oleks tehtud kättesaadavaks tema Euroopa Parlamendile tehtud järeldustes. Niisugustel aruannetel on poliitiline mõju ja tundlikes valdkondades nagu Euroopa vahistamismääruse rakendamine on tõenäoline nende laiaulatuslik arutamine.

Ühenduse õigusaktide rikkumise kahtluse korral juhitakse kohtusse andmise mitut etappi vastavalt asutamislepingu artiklites 226 ja 228 kehtestatud rikkumismenetlusele. Neid menetlusi kasutatakse, et hajutada kõik kahtlused seoses ühenduse seadustiku tähendusega, et lõpetada rikkumised ja et tagada seega ühenduse õigussüsteemi õige toimimine.

Vastavalt varasematele etappidele, mis viivad Euroopa Kohtu otsuseni seoses asutamislepingu artiklis 226 sätestatud rikkumisteemaga, tuleb liikmesriigi suutmatust Euroopa Kohtu mistahes otsusest kinni pidada võtta kui ELi seadustiku tõsist rikkumist. Ei tohiks olla mingisugust kahtlust, et Euroopa Komisjon kohaldab sellistel juhtudel artiklit 228, mis võib lõppkokkuvõttes viia teise üleandmiseni Euroopa Kohtusse, seekord koos karistuse kehtestamisega.

Nagu juba märkisin, on rikkumismenetluse põhieesmärk saavutada liikmesriikide vastavus ELi seadustikule, võimaldades seega Euroopa kodanikel ja kaubandusel oma õigusi täielikult kasutada.

Seda on mõnikord võimalik saavutada tõhusalt mehhanismide abil, mis täiendavad või asendavad ametlike menetluste suutmatust kohustusi lõpule viia.

Võib nimetada järgmisi täiendavaid mehhanisme:

1. ühenduse eeskirjade rohke ja korduva rikkumise puhul antud sektorites on üldine läbirääkimine liikmesriikidega osutunud mõnikord tõhusamaks kui rikkumismenetlused;
2. niinimetatud pakettkoosolekud, mis võimaldavad pidevat dialoogi ja koostööd Euroopa Komisjoni ning liikmesriigi asjassepuutuvate võimude vahel eesmärgiga vaadata läbi juhtumite "pakette" ja leida menetlusväliseid lahendusi;

3. mis puudutab direktiivide kohaldamist, mis rajavad väga suure hulga kodanike õigused ja mis nõuavad iga juhtumiga eraldi tegelemist ja eraldi otsust, siis võivad ajutised kontaktpunktid osutuda tõhusaks;

4. lõpetuseks aitab sõltumatute ja spetsialiseerunud riigivõimude rajamine mõnel juhul lihtsustada Euroopa Komisjoni kui asutamislepingu järelevalvaja ülesannete teostamist.

7. Milliseid konkreetseid samme kavatsete astuda selleks, et liikmesriigid võtaksid ühenduse õiguse üle õigeaegselt? Kujutlege olukorda, kus mitmed liikmesriigid, kaasa arvatud Teie päritoluriik, ei suuda kehtestada liberaliseerimist käsitlevat ulatuslikku direktiivi. Teatud piirkondades on see meede ebapopulaarne ning tulemas on kohalikud valimised. Parlament nõuab rikkumise korral kasutatavat menetlust ning õigusteenistus on tegutsemiseks valmis. Teie riigi minister helistab Teile. Mida Te talle ütlete? Kuidas selgitate seda parlamendile?

Selleks, et tagada ühenduse poliitikate tõhus rakendamine ja saavutada soovitud tulemused, mis tooks kaasa avalikkuse usalduse, peavad institutsioonid tagama ühenduse õiguse rakendamise efektiivse jälgimise. Jälgimise ülesanne on usaldatud Euroopa Komisjonile, kelle kanda on asutamislepingu järelevalvaja roll.

Euroopa Komisjon rakendab juba lihtsustatud ja kiirendatud menetlust, et jätkata riikliku rakendamise algsete nõuete täitmist siseriiklikest rakendusmeetmetest teavitamise kujul. Antud menetlus pakub automaatselt ülevaadet liikmesriikide tegevusest ja võimaldab kohest järelmeetmete rakendamist. See menetlus on viimaste aastate jooksul tõhusalt toiminud ning seda kasutatakse ka edaspidi, et tagada hiliste teavitamiste üldine jälgimine.

Euroopa Komisjon on tutvustanud rea meetmeid, et parandada direktiivide ülevõtmise korda. Komisjon peab neid meetmeid rakendama proaktiivselt ning ühtlasi ka neid laiendama, et tagada maksimumtulemus.

Kui liikmesriigiga diskussiooni lõppedes, ja vaatamata kõikidele positiivsetele ülevõtmise meetmetele, ei suuda see liikmesriik leida lahendust, mis oleks vastavuses ühenduse õigusega, peab Euroopa Komisjon astuma vajalikud sammud vastavalt EÜ asutamislepingus välja toodud tingimustele. Loomulikul on see menetlus aeganõudev ja liikmesriigil on mitmeid võimalusi oma seisukoha kaitsmiseks.

Kui minister helistab keerulise poliitilise olukorra puhul vastutavale volinikule, on voliniku kohus ministrit kuulda võtta. Kuid, kui ilmnevad uued asjaolud, mis muudavad eelnevat situatsiooni või kui volinikul ei ole mingisugust põhjust oma seisukoha muutmiseks, peab edasine tegevus olema kooskõlas asutamislepinguga. Euroopa Liidu süsteem põhineb õigusriigi põhimõttel ja minister ei saa sellest mööda vaadata. Parlamenti peab informeerima vastavalt olemasolevatele õigusaktidele ning hilisema menetluse raamlepingule. Selline olukord nõuab tasakaalu tagamist kahe aspekti vahel, milleks on eeskirjadest kinnipidamine ja vajadus vältida Euroopa Komisjoni muutumist valimiskampaania osaks.

8. Kuidas kavatsete toetada parlamendi kontrolliõigust komisjoni rakendamisvolituste üle (komitoloogia)? Kas olete valmis kohtlema parlamenti nõukoguga võrdväärselt ja andma talle nõukoguga võrdse juurdepääsu teabele? Kas Teie arvates on võimalik selles osas ennetada põhiseaduse lepingu sätteid?

Olen nõus, et läbipaistvus on aruandekohustuse tagamisel võtmeelement. Eriti rääkides nn "komitoloogia" komisjonide tööst, juhiksin ma parlamendi tähelepanu sellele, et nõukogu otsus 1999/468/EÜ juba kohustab Euroopa Komisjoni tagama läbipaistvusmeetmed, kaasa arvatud olemasolevate komisjonide nimekirja ja komisjonide tegevusi kajastava iga-aastase raporti avaldamine.

Lisaks nendele laiemale avalikkusele suunatud läbipaistvusmeetmetele kehtestab nõukogu otsus eeskirjad Euroopa Parlamendi mitteavalikustatavale informatsioonile, mida seletati põhjalikumalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni raamkokkuleppes. See annab parlamendile võimaluse olla informeeritud komitoloogia komisjonide tööst ja kasutada oma õigust kontrollida kaasotsustamismenetluses heakskiidetud õigusloomet puudutavaid rakendusmeetmeid. Pean lisama, et 2003. a avaldas Euroopa Komisjon tema poolt parlamendile edastatud kõikide komitoloogia dokumentide avaliku registri. See register pakub üldsusele otsest juurdepääsu mitmetele dokumentidele.

Põhikiri määratleb Euroopa Komisjoni rakendamisvolituste õigusliku raamistiku tehes vahet, ühelt poolt volitatud määrustel, millest lähtudes võib komisjon asendada või parandada seaduste ja raamseaduste mitteolulisi elemente (mis asetab EP ja nõukogu võrdsetele alustele: artikkel I-36) ja teiselt poolt rakenduslikel aktidel (nende kohta käivad eeskirjad ja üldised põhimõtted pannakse paika seadusega) (nt kaasotsustamine): artikkel I-37) Siiski ei ole põhikirjas toodud ühtegi lisaelementi seoses komisjoni rakendamisvolitustega läbipaistvuse alal.

9. Kui aktiivselt kavatsete asuda täitma institutsioonidevahelises kokkuleppes sisalduvat kohustust tõhustada õigusloomet, et vananenud õigusakte tühistada ja keerulisi akte lihtsustada? Kas pöörate sellele küsimusele erilist tähelepanu laiema mõju hindamise läbiviimisel?

Euroopa Komisjon käivitas juba 2002. aastal tõhusama õigusloome tegevuskava, mis võimaldab komisjonil rakendada institutsioonidevahelist kokkulepet parema õigusloome kohta.

Toetan täielikult Euroopa Komisjoni parema õigusloome kava ja töötan selle tähtsa töö jätkamise nimel uue Euroopa Komisjoni koosseisuga, et ära hoida uute õigusaktide liigset keerukust, tunnistada kehtetuks vananenud õigusaktid ja lihtsustada vanu õigusakte.

Seoses justiits- ja siseasjade valdkonna *aquise* hiljutise loomisega, pean lisama, et minu panus saab arvatavasti olema uue õigusloome lihtsuse ja kvaliteedi tagamine.

Euroopa Komisjoni integreeritud ja sektoriülene lähenemine poliitika kujundamise ettepanekute mõju hindamisele on määravaks justiits- ja siseasjade valdkonna õigusaktide lihtsuse ja kõrge kvaliteedi tagamisel.

10. <u>Euroopa Komisjon valmistab ette tulevasi juhiseid uuele programmile aastateks 2004–2009, mille eesmärk on arendada Euroopa Liitu ühtse vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alana. Millised on Teie prioriteedid tsiviil- ja menetlusõiguse osas?</u>

Loomulikult on esmatähtis juba olemasoleva *aquis* täieliku ja õige rakendamise tagamine ja ma pühendun täielikult sellele ülesandele. Lisaks kavatsen kasutada kõiki Euroopa tsiviilkohtute võrgu pakutavaid võimalusi, et soodustada ühenduse instrumentide efektiivset ja praktilist rakendamist. Olen veendunud, et rakendamisele piisava tähelepanu pühendamine ei ole põhjuseks uute õigusloome instrumentide vastuvõtmise edasi lükkamiseks, nagu rõhutas ka Euroopa Komisjon oma juuni teatises.

Seetõttu olen pühendunud ülejäänud Tamperes vastu võetud ülesannetele ja vastastikuse tunnustamise programmi täielikule rakendamisele (eriti nendes valdkondades, kus kehtib Euroopa vastastikuse tunnustamise kord). Olen ka väga tähelepanelik nende valdkondade suhtes, mille kohta vastastikuse tunnustamise programm ei kehti. Näiteks arvan ma, et kodanike ja ettevõtjate vajadused suurendatud vastastikuse tunnustamise järele, ei piirdu õiguslike otsustega. Näiteks peaks sisepiirideta üksikul alal era- ja avalikud dokumendid ringlema nii vabalt kui võimalik ning seda takistavad haldusformaalsused tuleks kaotada või viia miinimumini. Püsivad jõupingutused määruste tõhusamal rakendamisel ELis, mis on tsiviilõiguse ühise ala "Achilleuse kand", leiab samuti minu poliitikas kajastamist. On ütlematagi selge, et seisan hea selle eest, et edasised õigusalased arengud on vastavuses liikmesriikide õigustraditsioonidega ja need esitatakse laiaulatusliku konsulteerimise põhjal kõikide sidusrühmadega .

11. <u>Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverents on jõudnud äriettevõtete vaheliste tehingute jaoks kohtu ainuvaliku kokkuleppeid käsitleva konventsiooni (edaspidi "konventsioon") ettevalmistamise lõppetappi. ELi nimel osaleb läbirääkimistel konventsiooni üle Euroopa Komisjon. Vahepeal avas komisjon selles küsimuses ka avaliku konsulteerimise. Milline on Teie seisukoht läbirääkimiste tulemuste osas? Kas soovitate ELil konventsiooniga ühineda?</u>

Teie poolt viidatud konsulteerimisdokumenti lugedes võib igaüks jõuda arusaamisele kohtu ainuvaliku kokkuleppeid käsitleva konventsiooni keerukuses ning mõista käimasolevate läbirääkimiste keerukust. Avaliku konsulteerimise eesmärk on võimaldada Euroopa Komisjonil paremini mõista Euroopa ettevõtete ja teiste huviliste probleeme, ja paremini hinnata läbirääkimiste käigus ilmnenud erinevate võimaluste võimalikku mõju. Olen veendunud, et edukas konventsioon oleks suureks abiks rahvusvahelisele kaubandusele ja tooks kasu Euroopa ettevõtetele. Kuid kõik sõltub läbirääkimiste tulemustest: kui me saavutame tasakaalustatud konventsiooni, mis kaitseb Euroopa ettevõtete õigustatud huve, toetan ma loomulikult ühenduse ühinemist sellega. Igal juhul arvan, tingituna konventsiooni tähtsusest, et järgides läbirääkimistulemusi peaks lõpptekstile põhinedes viima läbi põhjaliku mõju hindamise enne kui Euroopa Komisjon teeb nõukogule ettepaneku allkirjastamiseks või konventsiooniga ühinemiseks.

12. Kodanike õiguste kaitse on õigusriigil põhineva demokraatliku süsteemi nurgakivi. Põhiseaduse lepingusse integreeritud põhiõiguste harta ja Euroopa õigussüsteem tagavad kodanikele täiendava kaitse, isegi nende enda liikmesriigi eest. See puudutab kodanikke kui tarbijaid, töötajaid, pensionäre, patsiente, üliõpilasi, riigiteenistujaid, aga ka kui ELi subjekte seoses Euroopa haldusorganite ja nende esindajatega. Millised on Teie prioriteedid kodanike õiguskaitse ja kohtuliku kaitse osas?

Olen täielikult nõus, et kodanike õiguste kaitse on oluline ja peab olema põhjalikult kajastatud iga liikmesriigi õigussüsteemis.

Sellest lähtuvalt arvan, et õiguse tõhususe ja toimimise parandamine peab olema üldiseks prioriteediks. Seetõttu toetan ja annan panuse "Euroopa Komisjon õiguse tõhususe eest" (CEPEJ) alasesse töösse Euroopa Nõukogu raames. Liidu pädevuse raames palutakse meil kindlasti kaaluda mitmeid õiguse tõhususega seotud aspekte (viivitamiste vähendamine, otsuste tõhus täitmine jne).

Ma arvan ka, et kodanike õiguskaitse kätkeb endas tõhusat juurdepääsu õigusele nagu seda on määratlenud Strasbourg'i kohus. Olen kindlasti nõus Euroopa Liidu kontekstis selle eesmärgi nimel töötama ning minu kavatsuseks ei ole mitte teoreetiliste või kunstlike õiguste tagamine vaid praktiliste ja tõhusate õiguste tagamine. Selles suhtes demonstreerivad õigusabi ja kuriteo ohvritele hüvitiste maksmist käsitlevad direktiivid ELi soovi parandada oma kodanike õiguskaitset. Minu eesmärgiks on nende direktiivide rakendamise tagamine liikmesriikides ja vajaduse korral ka uute meetmete vastuvõtmine samade eesmärkide saavutamiseks.

13. Euroopa Komisjon esitas 28. aprillil 2004. a ettepaneku raamotsuse kohta, mis käsitleb kahtlustatavate ja tsiviilkostjate õigusi kriminaalmenetluses kogu Euroopa Liidu ulatuses. Kas nõustute, et see on ELi üks peamisi prioriteete üldise usalduse loomiseks, võttes arvesse, et juba on jõustnud tugeva mõjuga õiguslikke vahendeid, näiteks Euroopa vahistamismäärus? Kuidas looksite tingimused selle õigusakti võimalikult kiireks vastuvõtmiseks?

Toetan täielikult seisukohta, et meetmed, mis kaitsevad kaitseõigusi ja edendavad vastastikust usaldust, on määrava tähtsusega. Indiviidide õigusi kaitsvad meetmed töötati välja Tamperes samaaegselt selliste instrumentidega nagu Euroopa vahistamismäärus ja teised algatused, mille eesmärgiks on jälitustegevuse lihtsustamine; tegemist ei ole nendele algatustele reageerimise tulemusega vaid pigem täiendava vastandiga. Väljapakutud raamotsus teatud õiguste kohta kriminaalmenetluses muudab kõikide vastastikuse tunnustamise meetmete toimimise kriminaalõiguse valdkonnas tunduvalt sujuvamaks, kuna liikmesriigid on kergemini valmis aktsepteerima, et teised liikmesriigid omavad õigeid kaitsemeetmeid. On oluline, et selles valdkonnas töötavad spetsialistid, kes tegelevad vastastikuse tunnustamise instrumentidega nagu

näiteks Euroopa vahistamismäärus, usaldaksid süsteemi, mida juhivad ELi teised politsei- või õiguskaitseasutused kuna nende igapäevategevuse sujuvus sõltub sellest usaldusest.

Ma teen kõik võimaliku, et nõukogu võtaks vastu ja liikmesriigid rakendaksid nii ruttu kui võimalik selle raamotsuse ettepaneku. Probleem on selles, kas nõukogu jõuab ühehäälsele kokkuleppele. Mõned liikmesriigid on minevikus väljendanud teatud tagasihoidlikust. Minu eelkäija, volinik Vitorino, kuulas ära liikmesriikide esindajate arvamused sellele meetmele eelnenud menetluslikke tagatisi käsitleva rohelise raamatu arutlusel justiits- ja siseküsimuste mitteametlikul istungil 2003. a märtsis Veiras ning enne ettepaneku esitamist peeti veel lisaks laiaulatuslikke konsultatsioone. Vastvõetud tekstis leiavad kajastamist mitmed konsultatsiooni protsessi käigus ilmnenud probleemid; loodan, et nende probleemide käsitlus on olnud piisav võimaldamaks liikmesriikidel, kes väljendasid oma vastuseisu, lõpptulemusena seda ettepanekut siiski toetada.

14. Millised on Teie lähemate aastate prioriteedid ja eesmärgid, et edendada Euroopa õigusel rajaneva ala Tampere agenda eesmärke konkreetselt tsiviil- ja kaubandusõiguse osas.

Eelmise küsimuse vastuses väljatoodud lähenemine viitab sellele, et kavatsen edasi arendada rea tegevusi ja õigusalaseid ettepanekuid.

Selleks, et rakendada Tampere agendas kindlaks määratud ülejäänud meetmeid, olen ma pühendunud tööle "Rooma IIga", mis on mittelepinguliste kohustuste puhul rakendavat seadust käsitlev ettepanek, töötan edasi maksekorra kohta käiva määruse ettepanekuga ja väiksemaid kohtuvaidlusi ja vahendamist käsitlevate ettepanekutega (ADR).

Lisaks esitan peagi ülalpidamiskohustusi käsitleva ettepaneku ja Rooma konventsiooni lepingulisi kohustusi reguleeriva õiguse kaasajastamist ja ühtlustamist käsitleva ettepaneku.

Seejärel sooviksin jätkata tööd kahes suunas: esiteks, luua vastastikuse tunnustamise programm kahes peamises valdkonnas, milleks on testamendid ja põlvnemised ning omanduse aspektid perekonnaseaduses ja teiseks, anda hinnang juba vastu võetud instrumentide tööle, peamiselt Brüssel I ja Brüssel II määrused, et muuta neid paremaks ja jätkata järk-järgulist "välisriigi kohtuotsuse tunnustamise" kaotamist, mis seab kohustuseks arendada kõrvalmeetmeid, nagu teatud minimaalsed menetlustagatised, et suurendada usaldust liikmesriikide vahel.

Teiste valdkondade puhul, nagu näiteks era- ja avalike dokumentide tunnustamise laiendamine, tuleb tegutseda päranditunnistuste vastastikuse tunnustamise parandamise vallas, vararegistri kaasajastamiseks vajaminevate haldusdokumentide vallas jne. Jõustamise alal kavatsen käivitada vastavad konsultatsioonid ja ettevalmistava töö nii ruttu kui võimalik juba kindlaks määratud valdkondades (näiteks ajutised ja kaitsemeetmed, võlgnike vara läbipaistvus ja pangakontode lisamine), ja samas kavatsen uurida teisi meetmeid kohtuotsuste tõhusaks jõustamiseks.